

ЗАКОН за данък върху добавената стойност

Обн., ДВ, бр. 153 от 23.12.1998 г., в сила от 1.01.1999 г., попр., бр. 1 от 5.01.1999 г., доп., бр. 44 от 12.05.1999 г., изм., бр. 62 от 9.07.1999 г., доп., бр. 64 от 16.07.1999 г., изм. и доп., бр. 103 от 30.11.1999 г., в сила от 1.01.2000 г., бр. 111 от 21.12.1999 г., в сила от 1.01.2000 г., доп., бр. 63 от 1.08.2000 г., бр. 78 от 26.09.2000 г., изм. и доп., бр. 102 от 15.12.2000 г., в сила от 1.01.2001 г., бр. 109 от 18.12.2001 г., в сила от 1.01.2002 г., изм., бр. 28 от 19.03.2002 г., изм. и доп., бр. 45 от 30.04.2002 г., в сила от 30.04.2002 г., бр. 117 от 17.12.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., доп., бр. 37 от 22.04.2003 г., изм. и доп., бр. 42 от 9.05.2003 г., изм., бр. 86 от 30.09.2003 г., изм. и доп., бр. 109 от 16.12.2003 г., в сила от 1.01.2004 г., бр. 53 от 22.06.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм., бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм. и доп., бр. 108 от 10.12.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм., бр. 28 от 1.04.2005 г., в сила от 1.04.2005 г., бр. 43 от 20.05.2005 г., в сила от 1.09.2005 г., бр. 76 от 20.09.2005 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 94 от 25.11.2005 г., в сила от 25.11.2005 г., бр. 95 от 29.11.2005 г., в сила от 1.03.2006 г., изм. и доп., бр. 100 от 13.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., бр. 103 от 23.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г.
кн. 1/99 г., стр. 179; кн. 6/99 г., стр. 46; кн. 1/2000 г., стр. 74; кн. 10/2000 г., стр. 40; кн. 1/2001 г., стр. 38; кн. 1/2002 г., стр. 55; кн. 5/2002 г., стр. 140; кн. 1/2003 г., стр. 169; кн. 5/2003 г., стр. 36; кн. 6/2003 г., стр. 314; кн. 1/2004 г., стр. 61; кн. 7/2004 г., стр. 201; кн. 1/2005, стр. 66; кн. 5/2005 г., стр. 20
т. 6, р. 1, № 121

ЧАСТ ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ Глава първа ОБХВАТ НА ЗАКОНА Предметен обхват

Чл. 1. Данък върху добавената стойност, наричан по-нататък "данък", се дължи за всяка доставка на стоки или на услуги с място на изпълнение на територията на страната и извършена от данъчнозадължено лице по този закон, за износ, извършен от данъчнозадължено лице, както и при внос на стоки, освен когато този закон предвижда друго.

Териториален обхват

Чл. 2. Разпоредбите на този закон се прилагат на територията на страната, която за целите на този закон включва географската територия на Република България, континенталния шелф и изключителната икономическа зона, с изключение на свободните зони, свободните складове и търговските обекти, лицензирани за безмитна търговия.

Данъчнозадължени лица

Чл. 3. (1) Данъчнозадължено лице по смисъла на този закон е всяко лице, което извършва независима икономическа дейност независимо от целите и резултатите от нея.

(2) Не са данъчнозадължени лица по смисъла на този закон:

1. държавата, държавните органи и органите на местното самоуправление за всички извършвани от тях дейности или доставки в качеството им на орган на държавна или местна власт, дори и когато за тях се дължат държавни или местни данъци или такси;
2. физическите лица за осъществяваната от тях дейност по трудов договор;
3. физическите лица, които не са еднолични търговци, за осъществяваната от тях дейност, уредена в закон, по управление и контрол на юридически лица.

(3) Независимо от разпоредбата на ал. 2 държавата, държавните органи или органите на местно самоуправление са данъчнозадължени лица по този закон, когато:

1. извършваните от тях доставки ще имат за резултат значително нарушение на конкуренцията спрямо извършваната независима икономическа дейност от данъчнозадължените по този закон лица;

2. извършват някоя от дейностите, изброени в правилника за прилагане на този закон.

Глава втора

ПОНЯТИЯ

Независима икономическа дейност

Чл. 4. (1) Независима икономическа дейност е всяка дейност, извършвана редовно или по занятие, включително всяка интелектуална дейност, упражнявана като свободна професия.

(2) Освен всичко друго независима икономическа дейност е и всяка дейност, свързана с производството, търговията, селското стопанство, предоставянето на услуги, извличането на суровини, извършването на подготвителни и спомагателни работи, осъществявани за използване или консумация от потребителите.

(3) Използването на материална и нематериална собственост с цел получаване на приход от нея, ако има траен характер, също се счита за независима икономическа дейност.

Регистрирано лице

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Регистрирано лице по смисъла на този закон е данъчнозадълженото лице, което е реализирало задължението или правото си за регистрация по този закон или е регистрирано по инициатива на органа по приходите.

Доставка

Чл. 6. (1) (Предишен текст на чл. 6 - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) Доставка по смисъла на този закон е прехвърлянето на собственост върху стока или други вещни права върху стока, извършването на услуга, когато се извършват срещу насрещна престация на основание на сключена сделка или с цел такава да се сключи.

(2) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г., отм., бр. 108 от 2004 г.).

(3) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) Не е доставка по смисъла на този закон гаранционното обслужване на стоки, когато то по силата на договор е за сметка на чуждестранно лице, което няма седалище или клон на територията на страната и което лице няма регистрация по този закон.

(4) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) Не е доставка по смисъла на този закон безвъзмездната доставка на стоки и услуги, предоставени от работодател на работник или служител по глава четиринадесета от Кодекса на труда, свързани с дейността на предприятието.

Липса на доставка в случаи на преобразуване на търговски дружества, прехвърляне на предприятие и извършване на непарични вноски

Чл. 6а. (Нов - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) (1) Не е доставка по смисъла на този закон прехвърлянето на собственост или ограничени вещни права върху стоки или извършването на услуги в резултат на:

1. преобразуване на търговски дружества по реда на глава шестнадесета от Търговския закон;

2. прехвърляне на предприятие по чл. 15 от Търговския закон;

3. извършване на непарична вноска в търговско дружество.

(2) В случаите по ал. 1 лицето, което получава стоките и услугите, става правоприменик и на всички права и задължения по този закон във връзка с тях, включително на правата по чл. 68 и 70 и на задълженията за извършване на корекция на ползвания данъчен кредит по чл. 81 и 82.

(3) Алинея 2 се прилага и в случаите, когато стоките и услугите са придобити по наследство или по завет от данъчно задължено по този закон лице.

Липса на доставка в случаите на извършване на услуга по ремонт и/или подобрене на нает или предоставен за ползване актив

Чл. 6б. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) (1) Не е доставка по смисъла на този закон безвъзмездното извършване на услуга от държател/ползвател по ремонт на нает или предоставен за ползване актив в случаите, когато активът е бил нает или предоставен за ползване на държателя/ползвателя непрекъснато за срок не по-кратък от три години.

(2) Не е доставка по смисъла на този закон извършването на услуга от концесионер по подобрене на предоставен за ползване актив, когато това е условие и/или задължение по договора за концесия.

Стока

Чл. 7. (1) Стока по смисъла на този закон е всяка движима и недвижима вещь с изключение на парите в обращение като законно платежно средство.

(2) Стока по смисъла на този закон е и: електрическата енергия, газът, водата и топлинната енергия.

Приравнени на доставка на стока

Чл. 8. За доставка на стока за целите на този закон се счита и:

1. прехвърлянето на правото на разпореждане със стока по силата на договор, по който се плаща комисиона за продажбата или покупката;

2. когато данъчнозадължено лице действа от свое име и за чужда сметка за доставка на стоки, се счита, че то е получило и предоставило стоките;

3. (доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) безвъзмездното прехвърляне на собственост върху стока или други вещни права върху стока; не е налице доставка на стока при безвъзмездно предоставяне на стоки с незначителна стойност с рекламна цел за целите на независимата икономическа дейност на лицето;

4. прехвърлянето на право на собственост или друго вещно право върху стока вследствие на искане или акт на държавен или местен орган или на основание на закон;

5. (доп. - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) предоставянето на стоки за лична консумация на собственика или за консумация от работници и служители, с изключение на случаите по чл. 6, ал. 4.

Услуга

Чл. 9. Услуга по смисъла на този закон означава всичко, което има стойност и е различно от стока и пари (в обращение като законно платежно средство).

Приравнени на доставка на услуга

Чл. 10. За доставка на услуга за целите на този закон се счита и:

1. продажбата или прехвърлянето на права върху нематериални активи;

2. поемането на задължение за въздържане или неупражняване на действия или права;

3. извършването на услуга по силата на договор, по който се плаща комисиона за извършването или получаването на услугата;

4. когато данъчнозадължено лице действа от свое име и за чужда сметка за извършването на услуги, се счита, че то е получило и оказало услугите;

5. извършването на услуга вследствие на искане или акт от или от името на държавен или местен орган или на основание на закон;

6. (доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) безвъзмездната доставка на услуга; не е налице доставка на услуга при безвъзмездно извършване на услуги с незначителна стойност с рекламна цел за целите на независимата икономическа дейност на лицето;

7. всякакъв физически и интелектуален труд (включително обработка в смисъл на производство, строеж или монтаж на материален актив със суровини и материали, отдадени от възложителя в разпореждане на изпълнителя);

8. услугите на посреднически агенции за освобождаване и наемане на персонал;

9. (доп. - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) предоставянето на услуги за лични нужди на собственика или за нуждите на работници и служители, с изключение на случаите по чл. 6, ал. 4;

10. (нова - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) извършването на услуга от държател/ ползвател по ремонт и/или подобрене на нает или предоставен за ползване актив.

Внос на стоки

Чл. 11. (1) Внос на стоки по смисъла на този закон е въвеждането на стоки на митническата територия на страната.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Внос на стоки за целите на този закон е и въвеждането на стоки от територията на свободна зона, свободен склад или търговски обект, лицензиран за безмитна търговия на територията на страната.

(3) В случаите по ал. 2 се прилагат общите правила за документиране на вноса по реда на Закона за митниците и правилника за прилагането му и правилата на този закон по отношение на вноса на стоки.

Обща презумпция за внесена стока

Чл. 12. (1) Всеки, който е придобил стоки извън територията на страната или е притежавал стоки, които се обработват за негова сметка на място извън територията на страната, се приема, че е внесъл тези стоки на територията на страната и дължи данък, с изключение на случаите, когато има доказателства за друго.

(2) Всеки, който е освободил или отклонил стоки от митнически контрол (митнически режим или направление), се приема, че е внесъл стоките на територията на страната и дължи данък, с изключение на случаите, когато има доказателства за друго.

Доставчик и получател

Чл. 13. (1) Доставчик по смисъла на този закон е лицето, което прехвърля собственост върху стока или учредява, или прехвърля други вещни права върху стока, или извършва услуга.

(2) Получател по смисъла на този закон е лицето, което приема фактически или придобива собствеността върху стоките или други вещни права върху тях, или получава услугите.

Износ

Чл. 14. (1) Износ по смисъла и при условията на този закон е:

1. износът на стоки по смисъла на чл. 15;
2. международният транспорт по смисъла на чл. 16;
3. доставката на стоки и услуги, пряко свързани с международен транспорт по смисъла на чл. 17;
4. обработката, преработката или поправката на стоки, поставени под митнически икономически режими "активно усъвършенстване" или "обработка под митнически контрол" от лице, на чието име е учреден митническият икономически режим, когато са изнесени или реекспортирани от същото лице;
5. извършването на обществени далекосъобщителни услуги от лицензиран за това оператор по смисъла на Закона за далекосъобщенията в полза на лица - чуждестранни оператори, които нямат седалище или друг обект на територията на страната и не са регистрирани по този закон;
6. (отм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., в сила от 1.01.2002 г. - изм., бр. 102 от 2000 г.);
7. (нова - ДВ, бр. 78 от 2000 г.) продажбата на дивеч, ловни трофеи, дивечови продукти и обслужващите ги дейности на чужденци чрез организирания ловен туризъм по смисъла на Закона за лова и опазване на дивеча;
8. (нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 117 от 2002 г.) прехвърлянето на права върху програмни продукти, когато мястото на изпълнение е извън територията на страната, а осъщественият износ е заплатен от получателя в пълен размер и е постъпил в местна банка;
9. (нова - ДВ, бр. 45 от 2002 г., в сила от 1.01.2002 г.) прехвърлянето на права върху филми, когато мястото на изпълнение на доставката е извън територията на страната.

(2) Документите за доказване на износ по смисъла на този член се регламентират в правилника за прилагане на закона.

(3) (Нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Ако доставчикът не се снабди с документите по ал. 2 за доказване на износа до изтичането на календарния месец, следващ календарния месец, през който е прехвърлена собствеността или е изнесена стоката или е извършена услугата, разпоредбите за износ за доставката не се прилагат. Ако впоследствие доставчикът се снабди с документите, доказващи износа, той коригира резултата от прилагането на тази алинея.

Износ на стоки

Чл. 15. (1) Износ на стоки по смисъла на този закон е налице, когато едновременно са изпълнени следните условия:

1. стоките се доставят от място на територията на страната до място извън територията на страната;
2. (изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) превозът на стоките от страната до мястото на доставката се извършва:
  - а) от доставчика или от негово име, или
  - б) от получателя или от негово име, ако получателят е чуждестранно лице, което няма обект на територията на страната; тази разпоредба не се прилага в случаите, когато стоките са предназначени за зареждане, оборудване и снабдяване на плавателни съдове за развлечения, както и за частни самолети и други средства за превоз за лични нужди;
3. доставчикът прехвърля собствеността или други вещни права върху изнасяните стоки на получателя.

(2) Износ на стоки за целите на този закон е и когато стоките се доставят при условията на ал. 1 от място на територията на страната до място в свободна зона, свободен склад или в търговски обект, лицензиран за безмитна търговия.

(3) В случаите по ал. 2 се прилагат общите правила за документиране на износа по реда на Закона за митниците и правилника за прилагането му и правилата на този закон по отношение на износа на стоки.

Международен транспорт

Чл. 16. Международен транспорт по смисъла на този закон е превозът на стоки или пътници:

1. от място в страната до място извън нея;
2. от място извън страната до място на територията на страната;
3. между две места извън страната;
4. между две места в страната, когато той е част от международен превоз.

Доставка на стоки и услуги, пряко свързани с международен транспорт

Чл. 17. Доставка на стоки и услуги, пряко свързани с международен транспорт по смисъла на този закон, е:

1. отдаването под наем на плавателни съдове, въздухоплавателни средства и подвижен железопътен състав за извършване на международен транспорт;
2. обработката на плавателни съдове, включително и услугите по глава девета от Кодекса на търговското мореплаване, въздухоплавателни средства и подвижен железопътен състав, които са в международен рейс, както и услуги по спасителни операции или помощ в морето;
3. транспортната обработка на пътници и стоки, превозвани с плавателен съд, въздухоплавателно средство или подвижен железопътен състав, които са в международен рейс;
4. извършване на услуги по строителството, поддръжката, ремонта, модификацията, трансформацията, сглобяването, оборудването, съоръжаването, превоза и унищожаването на кораби и самолети; това не се отнася за яхти, платноходи и други подобни, както и за самолети, които са за спортни цели, и други средства за превоз за лични нужди;
5. снабдяването на плавателни съдове, въздухоплавателни средства и подвижен железопътен състав, извършващи международен рейс с резервни части, горива и смазочни материали, храна, напитки, вода и други стоки, предназначени за потребление на борда;

6. извършването на спедиторски, агентийски, брокерски, куриерски или пощенски услуги и във връзка с международния транспорт;

7. (нова - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) продажбата на самолетни билети за международен транспорт, включително извършването на услугата във връзка с тази продажба.

Обществени далекосъобщителни услуги

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) Обществени далекосъобщителни услуги са далекосъобщителните услуги, достъпни за обществото по смисъла на Закона за далекосъобщенията.

Спедиторски и агентийски услуги

Чл. 19. Спедиторска, агентийска и брокерска услуга по смисъла на този закон и глава девета от Кодекса на търговското мореплаване е организирането на международен транспорт срещу насрещна престация.

Други понятия

Чл. 20. За целите на този закон:

1. "насрещна престация" е цената или възнаграждението, платено или дължимо на доставчика, определено в пари, стоки или в услуги;

2. "заместващи парите платежни средства" са:

а) разписки за покупки;

б) талони или купони за покупки;

в) жетони;

3. (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г., бр. 105 от 2005 г.) "свързани лица" са лицата по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Данъчно- осигурителния процесуален кодекс;

4. "обект" е: регистрирано търговско представителство, клон, офис, кантора, ателие, завод, работилница (фабрика), магазин, склад за търговия, сервиз, монтажен обект, строителна площадка, мина, кариера, сонда, петролен или газов кладенец, извор или други подобни, целящи извличане на природни ресурси, определено помещение (собствено, наето или предоставено за ползване) или друго място, посредством което едно лице извършва цялостно или частично независима икономическа дейност на територията на една страна;

5. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) "пазарна цена" е цената по смисъла на § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;

6. (изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., бр. 109 от 2001 г.) "финансирания (субсидии), пряко свързани с доставка/и" са безвъзмездно получените средства от бюджета или от други лица, които са пряко доплащане до себестойността на доставяната от получателя на финансирането (субсидията) стока или услуга на трети лица;

7. "повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателно постановление, с което лицето е било наказано за същото по вид нарушение;

8. (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) "свободна зона", "свободен склад", "митническа територия на страната", "митнически икономически режим", "митнически режим", "митническо направление", "режим с отложено плащане" са понятия по смисъла на Закона за митниците и правилника за неговото прилагане;

9. "антрепозитни складове" са митнически складове, открити и управлявани по реда на чл. 104 - 117 от Закона за митниците;

10. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г.) "приспадане на резултат за период - данък за възстановяване" по смисъла на чл. 77 е правото на регистрираното лице да намали резултат за период - данък за внасяне, посочен в справка-декларация, с подлежащия на възстановяване данък по друга справка-декларация в рамките на 3 поредни едномесечни периода след възникване на правото на приспадане;

11. (изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) "стоки с незначителна стойност" и "услуги с незначителна стойност" по смисъла на този закон са стоките или услугите, чиято пазарна цена е под 10 лв. и доставката им не е част от серия доставки, по които получател е едно и също лице;

12. (нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) "инвестиционно злато" е:

а) злато под формата на кюлчета или плочки с тегла, приети от пазарите за злато, и с чистота, равна на или по-голяма от 995 хилядни;

б) златни монети, определени със заповед на управителя на Българската народна банка и министъра на финансите, за които са едновременно налице следните условия:

- са с чистота, равна или по-голяма от 900 хилядни;

- са изсечени след 1800 г.;

- са или са били законно платежно средство в страната, от която произхождат;

- се продават обикновено на цена, която не надвишава стойността на златото по пазарни цени, съдържащо се в монетите повече от 80 на сто;

13. (нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г., изм., бр. 117 от 2002 г.) "турист", "хотелиер", "туроператор", "туристически агент", "основни туристически услуги", "организирано пътуване" са понятия по смисъла на § 1, т. 1, 3, 8, 10, 12 и 14 от Закона за туризма;

14. (нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) "доставки на стоки и услуги, от които туристът се възползва пряко" са доставките, които туроператорът или туристическият агент е получил от други данъчно задължени лица и е предоставил на туриста без изменения;

15. (нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) "обща туристическа услуга" е услугата, представляваща съвкупност от всички стоки и услуги, предоставени във връзка с пътуване на турист от туроператор или туристически агент, действащ от свое име и за осъществяването на която са използвани доставки на стоки и услуги, от които туристът се възползва пряко;

16. (нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., отм., бр. 117 от 2002 г.);

17. (нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм. и доп., бр. 45 от 2002 г., в сила от 1.07.2002 г., изм., бр. 117 от 2002 г., бр. 105 от 2005 г.) "ДДС-сметка" е особена банкова сметка на лице, регистрирано по този закон, открита в търговска банка с разрешението и под контрола на Националната агенция за приходите, по която се получават или плащат средства от начисления от или на титуляря данък върху добавената стойност; тази сметка не може да служи като обезпечение и със средствата по нея не могат да се плащат задължения към бюджета или към трети лица, освен за задължения по този закон; условията и редът за откриване и използване на "ДДС-сметката" се определят с правилника за прилагане на закона;

18. (нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 42 от 2003 г., бр. 105 от 2005 г.) "щателно и документирано издирване" означава органите по приходите да са извършили поне две посещения на декларирания от данъчния субект адрес за кореспонденция в различни дни за период не по-малък от 14 дни, за което да са съставили протоколи съгласно Данъчно-осигурителния процесуален кодекс; когато са налице факти и обстоятелства, че декларираният от лицето адрес за кореспонденция не съществува, предходното изречение не се прилага;

19. (нова - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) "предходна доставка" е доставката, чийто предмет изцяло или частично, в същия или в променен вид е използван или се използва за осъществяването на друга доставка; предходни по отношение на отделна доставка са и всички доставки, които образуват поредица, всяка една от които е предходна по отношение на следващата;

20. (нова - ДВ, бр. 42 от 2003 г., изм., бр. 86 от 2003 г.) "отпадъци от черни и цветни метали" са металните производствени битови и строителни отпадъци по смисъла на Закона за управление на отпадъците;

21. (нова - ДВ, бр. 42 от 2003 г.) "добив на отпадъци от черни и цветни метали" е всяка дейност, в резултат от която се образуват метални битови, строителни или производствени отпадъци;

22. (нова - ДВ, бр. 42 от 2003 г.) "обработка на отпадъци от черни и цветни метали" е всяка дейност по събиране, съхранение, сортиране и механична обработка на металните отпадъци без изменение на химическия им състав;

23. (нова - ДВ, бр. 42 от 2003 г.) "преработка на отпадъци от черни и цветни метали" е всяка дейност, която променя свойствата или състава на отпадъците, като ги превръща в суровини за производство на крайни продукти или в крайни продукти;

24. (нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) "гаранционното обслужване" по смисъла на този закон включва предоставянето на труд и/или резервни части от оправомощен от производителя на стоката търговец за отстраняване на фабричен дефект на същата, признат от производителя;

25. (нова - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) "нови автомобили" са автомобилите, за които едновременно са налице следните условия:

а) изтекли са не повече от 6 месеца от датата на първата им регистрация (включително в чужбина);

б) изминали са не повече от 6000 км;

26. (нова - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) "ремонт" е дейността по извършването на последващи разходи, свързани с отделен актив, които не водят до икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на този актив;

27. (нова - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) "подобрене" е дейността по извършването на последващи разходи, свързани с отделен актив, които водят до увеличаване на икономическата изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на този актив;

28. (нова - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) "методи за определяне на пазарните цени" са методите за определяне на пазарни цени по смисъла на § 1, т. 10 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Глава трета

МЯСТО НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Място на изпълнение в случаите на доставка на стока

Чл. 21. Място на изпълнение при доставка на стока за целите на данъчното облагане по този закон е:

1. мястото, където стоката се монтира, инсталира или сглобява, когато се прехвърля собствеността или други вещни права върху стока, която се монтира, инсталира или сглобява от или за сметка на доставчика;

2. мястото, където стоката се намира до превоза ѝ, когато тя се превозва и не се монтира, инсталира или сглобява от или за сметка на доставчика;

3. мястото, където стоката се намира към датата на прехвърляне на собствеността или други вещни права или фактическото ѝ предаване, когато тя не се превозва.

Място на изпълнение в случаите на доставка на услуга

Чл. 22. (1) Място на изпълнение при доставка на услуга за целите на данъчното облагане по този закон е:

1. мястото, където се намира недвижимият имот, когато услугата е свързана с недвижим имот, включително:

а) услугите от експерти или агенти, свързани с недвижим имот;

б) услугите по подготовка и координиране на строителните работи, свързани с недвижим имот, като: архитектурни, инженерни, надзорни и др.;

2. мястото, където транспортна услуга се извършва от гледна точка на частта от разстоянието, което се покрива за доставката на транспортните услуги;

3. мястото, където фактически се извършва услугата, когато:

а) услугата е свързана с културни, артистични, спортни, научни, образователни, хотелски, ресторантски и други туристически или подобни мероприятия, включително дейността по организирането им;

б) услугата е свързана с транспортната обработка на стока;

в) услугата представлява оценка, експертиза или работа по движима вещ;

4. мястото на ползване на стоката при наемането на стока с изключение на транспортно средство, която се изнася от наемателя в друга страна;

5. мястото на изпълнение е мястото, където се намира седалището или обектът на получателя, откъдето той извършва своята независима икономическа дейност, при следните услуги:

- а) (доп. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) прехвърляне на собственост или предоставяне на лицензия, патент, авторско право, търговска марка, ноу-хау или други подобни права на индустриалната или интелектуалната собственост, както и прехвърляне на права върху програмни продукти;
- б) извършване на рекламни услуги;
- в) извършване на консултантски услуги от консултанти, инженери, счетоводители, адвокати, юристи и други, както и извършени от консултантски офис - предприятие;
- г) далекосъобщителни услуги, обработка на данни или предоставяне на информация;
- д) поемане на задължение за въздържане или неупражняване на действия или права;
- е) извършване на финансова услуга;
- ж) извършване на застрахователна и презастрахователна, осигурителна услуга;
- з) осигуряване на персонал;
- и) посреднически услуги, извършени от комисионер, действащ от името и за сметка на друго лице по повод на услугите, изброени в тази точка.

(2) Извън случаите по ал. 1 място на изпълнение на доставката на услуга, включително отдаването под наем на транспортно средство, е мястото, където доставчикът постоянно осъществява независимата си икономическа дейност или има обект, от който се извършва изпълнението.

Обща презумпция за място на изпълнение

Чл. 23. С изключение на случаите, когато са налице доказателства в полза на противното, доставката на услуги се счита извършена на територията на страната, ако седалището или обектът, а при отсъствието им - постоянният адрес или обичайното местопребиваване на една от страните по доставката е на територията на страната.

Глава четвърта

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

Понятие

Чл. 24. Данъчно събитие по смисъла на този закон е доставката на стоки или услуги по смисъла на чл. 7 - 10, извършени от данъчнозадължени по този закон лица и с място на изпълнение на територията на страната, износът по смисъла на чл. 14, извършен от данъчнозадължено по този закон лице, както и вносът на стоки по смисъла на чл. 11.

Глава пета

ДАТА НА ВЪЗНИКВАНЕ НА ДАНЪЧНОТО СЪБИТИЕ И ИЗИСКУЕМОСТ НА ДАНЪКА

Дата на възникване на данъчното събитие и изискуемост на данъка в случаите на доставка на стока или услуга

Чл. 25. (1) Данъчното събитие по смисъла на този закон възниква на по-ранната от двете дати:

1. датата на прехвърляне на правото на собственост или друго вещно право върху стока или датата на завършването на услугата;

2. датата на плащането (цялостно или частично авансово плащане).

(2) Когато не е възможно да се определи датата на възникване на данъчното събитие, се приема, че то е възникнало на датата на фактическото предаване на стоката или на датата на фактическото завършване на услугата.

(3) На датата на възникване на данъчното събитие:

1. данъкът по този закон става изискуем за облагаемите доставки и възниква задължение за регистрираното лице да го начисли, или

2. възниква основание за освобождаване от начисляване на данък за освободените доставки.

Специфични случаи на възникване на данъчното събитие

Чл. 26. В следните случаи за дата на възникване на данъчното събитие се приема:

1. при фактическо предоставяне на стоки по договор за прехвърляне на собственост върху тях под отлагателно условие или срок, ако няма предварително (цялостно или частично) плащане - датата на изпълнение на условието или изтичане на срока, когато при нормални обстоятелства правото на собственост ще се прехвърли;
2. при фактическо предоставяне на активи по смисъла на Закона за счетоводството при условията на договор за финансов лизинг - датата на всяко плащане или датата, на която то е станало дължимо;
3. при доставки за периодично или непрекъснато изпълнение - датата на всяко плащане или датата, на която то е станало дължимо;
4. (отм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.);
5. при продажба на стоки чрез поръчка по пощата - датата, на която продавачът получи плащането;
6. при извършване на доставки посредством автомати за продажба или други подобни уреди, задействащи се с монети, жетони или други подобни - датата, на която данъчнозадълженото по този закон лице извади монетите или жетоните от горепосочените машини или уреди;
7. когато нерегистрирано по този закон лице получи авансово плащане по повод доставка и фактически извърши тази доставка след датата на регистрацията си по този закон - датата на фактическото прехвърляне на собствеността върху стоките или други вещи права върху тях или фактическото завършване на услугата;
8. (нова - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) при извършване на безвъзмездна услуга от държател/ползвател по ремонт и/или подобрене върху нает или предоставен за ползване актив - датата на фактическото връщане на актива с ремонта и/или подобрието при прекратяване на договора или преустановяване ползването на актива.

Дата на възникване на данъчно събитие при внос на стоки

Чл. 27. Дата на възникване на данъчното събитие и задължението за начисляване и заплащане, за начисляване и обезпечаване или за освобождаване от данък при внос на стоки по смисъла на чл. 11 е датата, на която възниква задължение за митническите органи за:

1. (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) вземането под отчет на митни сборове, включително и когато митническата ставка е нула, или освобождаването от тях, или
2. (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) вземането под отчет и обезпечаването на митните сборове или освобождаването от задължението за обезпечаването им.

Глава шеста

ДАНЪЧНА ОСНОВА

Понятие

Чл. 28. Данъчна основа по смисъла на този закон е стойността, върху която се начислява или не се начислява данъкът в зависимост от това, дали доставката е облагаема или освободена.

Данъчна основа в случаите на доставка на стоки и услуги

Чл. 29. (1) (Доп. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) Данъчната основа на доставката на стока или услуга се определя на база сумата, дължима на доставчика от получателя или от трето лице за доставката, определена в левове и стотинки без данъка по този закон и увеличена със:

1. всички други данъци и такси, в това число акциз, когато такива са дължими за доставка/и, и
2. всички получени и усвоени от доставчика финансираня (субсидии), пряко свързани с доставка/и, и
3. всички получени от доставчика лихви за забава и неустойки, пряко свързани с доставка/и;
4. съпътстващите разходи, като комисиона, опаковане, транспорт и застраховка, начислени от доставчика на получателя.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) Алинея 1, т. 4 не се прилага за:

1. разходите за обикновени или обичайни опаковъчни материали или контейнери, ако съгласно условията на доставката доставчикът е поел ангажимент за възстановяване на такива суми след връщане на тези опаковъчни материали или контейнери от получателя;

2. (изм. - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) разходите на лизингодател и лизингополучател, свързани с ползването на стока, при условията и в срока на договор за финансов лизинг, като: разходи за имуществени застраховки, застраховки "Гражданска отговорност" и други подобни, за целия или част от срока на договора, разходи за имуществени данъци и такси, екотакси и разходи за регистрация.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Определената по ал. 1 и 2 сума се намалява със сумата на търговската отстъпка, отбива или рабата, ако те се предоставят на получателя на датата на възникване на данъчното събитие, с изключение на случаите, когато се извършват доставки на стоки по чл. 23 от Закона за тютюна и тютюневите изделия.

(4) При доставки на стоки или услуги срещу насрещна престация в чуждестранна валута данъчната основа се определя на база левовата равностойност на тази валута по курса, обявен от БНБ към датата на възникване на данъчното събитие, и намалена или увеличена съгласно разпоредбите на ал. 1, 2 и 3.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., доп., бр. 102 от 2000 г., изм., бр. 109 от 2001 г.) Данъчната основа при облагаемите доставки на стоки за целите на този закон не може да бъде по-ниска от данъчната основа при придобиване на стоката или себестойността по смисъла на Закона за счетоводството на произведената стока, а в случаите, когато стоката е внесена - от данъчната основа при внос.

(6) Алинея 5 не се прилага при:

1. (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) продажба на стоката по пазарна цена, определена по методите, посочени в чл. 20, т. 5, букви "а" и "б";

2. продажба на стоки, чиято цена е фиксирана с нормативен акт;

3. продажба на стоки, финансирани (субсидирани) от държавния или общинския бюджет;

4. продажба на бракувани стоки, за които е приложена разпоредбата на чл. 82;

5. (доп. - ДВ, бр. 109 от 2003 г., изм., бр. 100 от 2005 г.) продажба на вестници и списания;

6. износ по смисъла на чл. 14.

(7) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г., изм., бр. 42 от 2003 г.) Разпоредбата на ал. 6, т. 1 не се прилага по отношение на доставки на леки автомобили, освен ако при вноса им в страната са били нови.

(8) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) В данъчната основа на доставка на стока се счита включена стойността на услугата по последващо безвъзмездно гаранционно обслужване.

Специфични случаи за определяне на данъчната основа при доставка на стока или услуга

Чл. 30. (1) (Доп. - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 100 от 2005 г.) При прехвърляне на собственост върху сграда или част (реална или идеална) от сграда данъчната основа е по-високата между данъчната основа, определена по чл. 29 от този закон, и данъчната основа, определена по реда на чл. 46 от Закона за местните данъци и такси.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г.) При прехвърляне на собственост върху моторно превозно средство данъчната основа е по-високата между данъчната основа, определена по чл. 29 от този закон, и застрахователната стойност на превозното средство.

(3) Данъчната основа е пазарната цена на предоставяната стока или услуга в следните случаи:

1. когато плащането се извършва със стоки или услуги;

2. (доп. - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) когато доставката е между свързани лица, с изключение на доставките по глава четиринадесета от Кодекса на труда;

3. когато плащането се извършва изцяло или отчасти със земя;

4. (доп. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) при безвъзмездни доставки на стоки и услуги с изключение на услуги, финансирани и субсидирани от държавния или общинските бюджети, чиято цена е определена с решение на общинския съвет.

(4) Данъчната основа при прекратяване на регистрацията по този закон за наличните активи е тяхната пазарна цена към датата на дерегистрация.

(5) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) Данъчната основа при доставки на стоки и услуги по глава четиринадесета от Кодекса на труда се определя по реда на чл. 29, ал. 5.

Данъчна основа при внос на стоки

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Данъчната основа при внос на стоки е митническата стойност по смисъла на Закона за митниците, определена в левове и увеличена с всички дължими при вноса митни сборове, такси, вноски и акциз.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) В случаите, когато се реимпортират стоки, временно изнесени, за да бъдат подложени на обработка, преработка или поправка под митнически икономически режим "Пасивно усъвършенстване", данъчната основа е сборът от стойността на извършеното и разходите на вносителя във връзка с тази стока извън страната, увеличена с дължимите митни сборове, такси, вноски и акциз.

Глава седма

ОБЛАГАЕМИ ДОСТАВКИ

Понятие

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Освен в случаите, в които този закон е предвидил друго, облагаеми доставки са всички доставки на стоки или услуги по смисъла на чл. 7 - 10, когато са извършени от данъчнозадължено лице по този закон и са с място на изпълнение на територията на страната, и износът по смисъла на чл. 14, извършен от данъчнозадължено лице.

Глава осма

ОСВОБОДЕНИ ДОСТАВКИ

Видове

Чл. 33. (1) (Изм. - ДВ, бр. 42 от 2003 г.) При условията на този закон са освободени доставките с предмет, изброен в чл. 34 - 52б.

(2) При условията на този закон освободени доставки са и:

1. (доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) доставките с място на изпълнение извън територията на страната с изключение на износа;

2. доставките и действията, извършени извън рамките на независимата икономическа дейност;

3. (доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., изм., бр. 42 от 2003 г.) износът на стоки или услуги, изброени в чл. 36 - 52б, с изключение на износа на произведените в страната стоки, описани в чл. 41;

4. доставките на стоки, намиращи се в антрепозитен склад под митнически контрол, в рамките на митническия режим и ако не напускат антрепозитния склад.

Доставки, свързани със земя

Чл. 34. (1) (Доп. - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) Доставки, свързани със земя по смисъла на този закон, са: прехвърлянето на собственост върху земя, учредяването или прехвърлянето на ограничени вещни права върху земя и отдаването под наем на земя. Учредяването или прехвърлянето на правото на строеж се счита за доставка, свързана със земя, до момента на завършване на сградата в груб строеж, за която се учредява или прехвърля правото на строеж. В правото на строеж не се включват извършените строително-монтажни работи.

(2) За целите на този закон земя е земеделската, горската и тази в строителните граници на населените места.

(3) Не се счита за доставка, свързана със земя:

1. прехвърлянето на собственост или други вещни права, както и отдаването под наем на съоръжения, оборудване, машини и постройки, неподвижно закрепени към земя;

2. прехвърлянето на собственост или други вещни права, както и отдаването под наем от къмпинги, караванни паркове, ваканционни лагери, паркингови площи и други подобни.

Наем на сгради за жилище

Чл. 35. (1) Наем на сграда за жилище по смисъла на този закон е отдаването под наем на сграда или част от нея за жилище на физическо лице, което не е търговец.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Не се счита за отдаване под наем за жилище настаняването в хотели, мотели, хижи, туристически спални, странноприемници, ханове, пансиони, караванни паркове, ваканционни лагери, почивни станции и други подобни, санаториални комплекси, лечебни и здравни заведения.

Финансови услуги

Чл. 36. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., изм., бр. 117 от 2002 г.) (1) Финансови услуги по смисъла на този закон са:

1. договарянето, отпускането и управлението на кредит срещу насрещна престация (лихва) от лицето, което го отпуска, включително отпускането, договарянето и управлението на кредит при доставка на стоки при условията на договор за финансов лизинг;

2. договарянето на гаранции и сделки с гаранции или ценни книжа, установяващи права върху парични вземания;

3. сделките, включително договарянето, свързани с банкови сметки, преводи, плащания, дългове, вземания, чекове и други подобни договорни инструменти, без сделките по събиране на дългове и факторинг;

4. сделките, включително договаряне, свързани с валута, банкноти, монети, използвани като законно платежно средство, с изключение на банкноти и монети, които обикновено не се използват като законно платежно средство или са с нумизматична стойност;

5. (доп. - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) сделките, включително договаряне, свързани с дружествени дялове, акции или други ценни книжа и техни деривати, с изключение на управлението и отговорното пазене; това не се отнася за ценни книжа, установяващи права върху стоки или услуги извън посочените в този член;

6. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) управлението на дейността на колективни инвестиционни схеми, инвестиционни дружества от затворен тип и пенсионни фондове и предоставянето на инвестиционни консултации относно ценни книжа по реда на Закона за публичното предлагане на ценни книжа;

7. доставките на таксови и пощенски марки по номинал или приравнен знак на пощенската марка;

8. финансовите фючърси и опции.

(2) В случаите на доставки при условията на договор за финансов лизинг по ал. 1, т. 1 доставчикът може да избере услугата по предоставянето на кредит да бъде облагаема доставка.

Застрахователни и презастрахователни услуги

Чл. 37. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Застрахователни и презастрахователни услуги по смисъла на този закон са услугите, извършвани от застраховател и презастраховател при условията и по реда на Кодекса за застраховането, включително свързаните с това застраховане и презастраховане услуги, извършвани от застрахователни брокери и застрахователни агенти.

Социално- и здравноосигурителни услуги

Чл. 38. (1) Социално- или здравноосигурителни услуги по смисъла на този закон са услугите, извършвани от лице, оправомощено по специален закон да извършва задължително или доброволно осигуряване при условията и по реда на специален закон.

(2) Социално- или здравноосигурителни услуги са и посредническите услуги, пряко свързани с доброволното здравно, социално или пенсионно осигуряване, извършвани при условията и по реда на специален закон.

Доставка на социални помощи

Чл. 39. Доставка на социални помощи по смисъла на този закон е доставката на стоки или услуги, пряко свързани със социалното дело, извършвана от специализирани общински органи или лицензирани юридически лица при условията и по реда на Закона за социално подпомагане.

Здравни услуги

Чл. 40. (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1999 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 76 от 2005 г.) Здравни услуги са услугите, оказвани от национални центрове по проблемите на общественото здраве и от лечебни заведения по Закона за лечебните заведения в домовете за стари хора и в други заведения от лекари, лекари по дентална медицина и медицински специалисти по Закона за здравето и Закона за лечебните заведения.

(2) Здравни услуги са и всички услуги, оказвани в домове за стари хора или за лица с физически или психически увреждания, финансирани от държавния или общински бюджет или от друг специализиран национален или регионален фонд.

(3) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) Здравни услуги са и услугите по чл. 4, т. 2, буква "д" от Закона за Българския Червен кръст, оказвани от Планинската спасителна служба към Българския Червен кръст.

Лекарствени средства

Чл. 41. Лекарствени средства по смисъла на този закон са:

1. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., отм., бр. 109 от 2001 г.);
2. (отм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.);
3. (отм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.);
4. (изм. - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) протезите и помощно-техническите средства за хора с увреждания, включени в приложение към правилника за прилагане на този закон;
5. (нова - ДВ, бр. 45 от 2002 г., в сила от 1.01.2002 г.) човешки органи, кръв, кръвни съставки и кърма.

Образователни и културни услуги

Чл. 42. Образователни и културни услуги по смисъла на този закон са:

1. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., бр. 28 от 2005 г., бр. 94 от 2005 г.) услугите, свързани с обучението и възпитанието, оказвани от детски градини, училищата или обслужващите ги звена, или културно-просветни или научни институции, по учебно-образователни и културно-просветни и научни програми, утвърдени от Министерството на образованието и науката или от Министерството на културата;
2. (изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) услугите в рамките на утвърдения учебен план, оказвани от висши училища и колежи, получили разрешение съгласно предвидения за това ред в Закона за висшето образование;
3. (изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) услугите, извършвани във връзка със следдипломно обучение, преквалификация и повишаване на квалификацията, когато се извършват от институциите по т. 1 и 2;
4. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., бр. 94 от 2005 г.) учебниците и учебните помагала за системата на народната просвета, одобрени като такива от министъра на образованието и науката или от министъра на културата в рамките на утвърдените задължителни учебно-образователни програми;
5. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., бр. 94 от 2005 г.) учебниците за системата на висшето образование, одобрени като такива от министъра на образованието и науката или от министъра на културата в рамките на утвърдените им учебни планове;
6. (нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) услугите, свързани с обучението на планински спасители, извършвани от Българския Червен кръст по Закона за Българския Червен кръст;
7. (нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) предоставянето на авторски и сродни на тях права от организациите за колективно управление на авторски права по Закона за авторското право и сродните му права.

Правни услуги

Чл. 43. (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2005 г.) Правни услуги по смисъла на този закон са услугите, осъществявани от адвокат, нотариус или частен съдебен изпълнител по реда на Закона за адвокатурата, Закона за нотариусите и нотариалната дейност или Закона за частните съдебни изпълнители.

Приватизационни сделки

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2002 г., бр. 109 от 2003 г.) Приватизационна сделка е приватизацията на обекти по чл. 1, ал. 2 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол.

Разпореждане със стоки, отнети или изоставени в полза на държавата

Чл. 45. Разпореждане със стоки в полза на държавата е разпореждането от държавен или общински орган с отнети от него в полза на държавата стоки или с изоставени стоки в полза на държавата.

Безвъзмездно разпореждане с активи от държавата или общините

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Безвъзмездно разпореждане с активи от държавата или общините е безвъзмездното разпореждане по установения за това ред с дълготрайни активи, включени в имуществото на данъчнозадължени по този закон лица, чийто едноличен собственик е държавата или община.

Правни действия по обезпечаване на вземания

Чл. 47. Правни действия по обезпечаване на вземания са учредяването на залог или ипотека.

Доставки по Кодекса на труда

Чл. 48. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2003 г.)

Дарения

Чл. 49. (1) (Доп. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Дарения на стоки с изключение на акцизните или услуги по смисъла на този закон са тези, направени в полза на:

1. (доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) учебни, лечебни и здравни заведения, научни, културни, просветни, социални и други организации на бюджетна издръжка;

2. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., бр. 108 от 2004 г.) национално представените организации на и за хора с увреждания;

2а. (нова - ДВ, бр. 102 от 2000 г., изм., бр. 108 от 2004 г.) специализираните предприятия и кооперации за хора с увреждания;

3. за подпомагане на пострадали от природни бедствия или тежки производствени аварии;

4. Българския червен кръст;

5. за националната сигурност и отбраната;

6. държавата, общините, министерства, ведомства, държавни и местни органи;

7. (изм. - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) социално слаби, хора с увреждания, деца с увреждания или без родители, както и на домове за тях, на домове за стари хора или на лица с физически или психически увреждания;

8. (нова - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) получатели на безвъзмездна помощ и организации, подпомагачи културата, по смисъла на Закона за меценатството и когато дарението е направено при условията и по реда на същия закон.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Дарение е и безвъзмездното разпореждане от лицата или организациите по ал. 1 със стоките и услугите - предмет на дарение.

Хазарт

Чл. 50. Хазарт по смисъла на този закон е всяка игра, в която има залог и може да се получи печалба или да се загуби залогът, за организирането и провеждането на която се дължи данък по Закона за акцизите и/или Закона за корпоративното подоходно облагане.

Доставка на селскостопански стоки или услуги

Чл. 51. Доставка на селскостопански стоки или услуги по смисъла на този закон е:

1. прехвърлянето на собственост върху хлябно или фуражно зърно, предоставено като заплащане в натура на рента или на част от нея;

2. извършването от кооперации със собствени машини на услуги по обработването на земя - собственост на членове на същата кооперация, както и отглеждането и придобиването на продукцията от същата земя за кооперацията.

Доставка на културни ценности и продажба на билети

Чл. 52. (1) (Доп. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Доставка на културни ценности по смисъла на този закон е доставката на културни ценности, по която получател или доставчик е: музей, художествена галерия и библиотека, финансирани от държавния или общинския бюджет.

(2) Продажба на билети по смисъла на този закон е продажбата на входни билети за:

1. циркови, музикални и музикално-сценични спектакли и концерти, с изключение на билетите за барове, вариетета и еротични спектакли;

2. спортни състезания;

3. музеи, художествени галерии, библиотеки и театри;

4. зоологически и ботанически градини;

5. архитектурни, исторически, археологически, етнографски и музейни резервати и комплекси.

Доставка на машини и съоръжения за възобновяеми енергийни

източници

Чл. 52а. (Нов - ДВ, бр. 64 от 1999 г., в сила от 1.01.2000 г., отм., бр. 111 от 1999 г.).

Доставка, свързана с метални отпадъци

Чл. 52б. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2003 г.) Доставка, свързана с метални отпадъци, по смисъла на този закон е:

1. доставката на битови, производствени или строителни отпадъци от черни и цветни метали;

2. доставката на услуги по добив, обработка или преработка на отпадъци по т. 1.

ЧАСТ ВТОРА

ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Глава девета

ДАНЪЧНА СТАВКА

Основна ставка

Чл. 53. Данъчната ставка е 20 на сто за всяка облагаема доставка на стока или услуга, включително при внос на стоки, освен когато този закон предвижда друго.

Специфична ставка

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., доп., бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 109 от 2003 г.)

(1) Данъчната ставка е нула в случаите:

1. на износ по смисъла на чл. 14;

2. по чл. 92;

3. при доставка на територията на страната на леки автомобили с обем на двигателя до 1800 куб. см и с мощност на двигателя до 100 конски сили с получател лица с над 90 на сто трайно намалена работоспособност или трайно ограничена възможност за социална адаптация и от лица на 6 и повече години с до 90 на сто включително трайно намалена работоспособност или трайно ограничена възможност за социална адаптация, които имат заболяване или увреждане, посочено в списък, одобрен от министъра на здравеопазването, министъра на труда и социалната политика и министъра на финансите; по тази разпоредба може да се придобие лек автомобил за период три години за употребяван и пет години за нов автомобил; нулева ставка се прилага само за доставките на леките автомобили, когато данъкът е в размер до левовата равностойност на 900 щатски долара.

(2) Документите за доказване на обстоятелствата по т. 3 се определят с правилника за прилагане на закона.

Глава десета

НАЧИСЛЯВАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДАНЪКА

Начисляване на данъка при облагаема доставка на стока или услуга

Чл. 55. (1) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Начисляването на данъка по този закон се извършва от доставчика, който е регистрирано лице за всяка извършена от него облагаема доставка на стока или услуга в срок до 5 дни от датата на възникване на данъчното събитие.

(2) Определянето на размера на данъка по този закон за всяка доставка се извършва, като данъчната основа се умножи по процента на данъчната ставка.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.).

(4) (Отм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.).

(5) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Данъкът е дължим от регистрираното лице за данъчния период, включващ датата на издаване на документа, с който данъкът е начислен, а в случаите, когато документът не е издаден или не е издаден в срока по този закон - за данъчния период, включващ датата на възникване на данъчното събитие, по силата на което данъкът е станал изискуем.

(6) (Нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Данъкът се смята за начислен, когато доставчикът издаде документ, в който посочи данъка, отрази този документ в отчетните регистри по чл. 104 и отрази данъка в счетоводството си като задължение към бюджета и в подадена справка-декларация.

Плащане на начислен данък по доставки

Чл. 55а. (Нов - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) (1) Сумата на начисления данък се получава от доставчика заедно с плащането по доставката.

(2) Получателят е задължен да плати начисления му данък по "ДДС-сметка" на доставчика по отношение на доставки, за които едновременно са изпълнени следните условия:

1. получателят е регистрирано по този закон лице;

2. начисленият данък е над 1000 лв.

Специфични случаи на определяне на размера на данъка

Чл. 56. (1) (Отм. - ДВ, бр. 100 от 2005 г.).

(2) Когато при договаряне на облагаемата доставка данъкът не е бил изрично посочен, че се дължи отделно, той се приема за включен в договорената цена.

(3) Данъкът се счита включен в обявената цена и когато се предлагат стоки - предмет на облагаема доставка, на дребно в търговската мрежа.

Освобождаване от задължението за начисляване на данък

Чл. 57. Не се начислява данък в случаите на извършване на освободена доставка на стока или услуга по чл. 33.

Начисляване на данък при внос на стоки

Чл. 58. (1) Размерът на данъка при внос на стока в страната се определя, като данъчната основа при внос, определена по реда на чл. 31, се умножи с данъчната ставка.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) При внос на стоки данъкът се начислява от митническите органи и определеният размер на дължимия данък се взема под отчет по реда, определен за митническото задължение.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.).

Специален ред за начисляване на ДДС при внос

Чл. 58а. (Нов - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) (1) Независимо от чл. 58, ал. 2 данъкът по вноса на стоки може да се начисли от регистрираното по този закон лице, ако има разрешение, издадено по реда на чл. 58б, и внася стоки (с изключение на акцизни) по списък, одобрен от министъра на финансите.

(2) Вносителят упражнява правото си по ал. 1, като:

1. декларира в подадената митническа декларация, че ще ползва този режим;

2. декларира, че към момента на осъществяване на вноса е регистрирано по този закон лице и няма ликвидни и изискуеми данъчни задължения и задължения към задължителното обществено и здравно осигуряване.

(3) Когато вносителят е упражнил правото си по ал. 1, митническите органи допускат вдигане на стоките, без данъкът да е ефективно внесен или обезпечен.

(4) Вносителят начислява данъка по отношение на вноса, за който е упражнил правото си по ал. 1, за данъчния период, през който е възникнало данъчното събитие съгласно чл. 27.

(5) За начисления данък по ал. 4 вносителят има право на данъчен кредит при условията на чл. 64.

Лица с право да прилагат специалния ред за начисляване на ДДС при внос и ускорен срок за възстановяване
(Загл. доп. - ДВ, бр. 42 от 2003 г.)

Чл. 58б. (Нов - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 42 от 2003 г.) Право да прилага чл. 58а и 10 - дневния срок за възстановяване по чл. 77, ал. 2 има лице, което отговаря едновременно на следните условия:

1. реализира инвестиционен проект, одобрен от министъра на финансите;
2. регистрирано е по този закон;
3. няма ликвидни и изискуеми данъчни задължения и задължения към задължителното обществено и здравно осигуряване;
4. е получило разрешение от министъра на финансите;
5. (нова - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) налице са условията за предоставяне на държавна помощ за регионално развитие съгласно Закона за държавните помощи и правилника за неговото прилагане, с изключение на случаите по чл. 1, ал. 6 от Закона за държавните помощи;

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) Инвестиционният проект се одобрява от министъра на финансите при наличие на следните обстоятелства:

1. срок на изпълнение на проекта - до две години;
2. размер на инвестициите - над 10 млн. лв. за период не по-дълъг от две години;
3. създаване на повече от 50 нови работни места;
4. (доп. - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) възможностите на лицето за финансиране на проекта, както и за изграждане и поддържане на обекти, осигуряващи изпълнението му, като:
  - а) (нова - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) договори за кредити и търговски заеми;
  - б) (нова - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) договори за финансов лизинг;
  - в) (нова - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) банкови и други гаранции;
  - г) (нова - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) писма за поемане на ангажимент за финансиране на проекта от собствениците на капитала;
  - д) (нова - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) собствени средства;
  - е) (нова - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) прогнозните входящи парични потоци са достоверни, съответстват на пазарните условия и са достатъчни за покриването на инвестиционните и текущите разходи по проекта.

(3) Разрешението се издава за срок до две години въз основа на писмено искане, към което се прилагат следните документи:

1. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) проекти, разработки и планове за изграждане и поддържане на обекти и бизнесплан за икономическа стабилност и рентабилност на инвестиционния проект;
2. анализ на финансовото състояние, потвърден от регистриран одитор или специализирано одиторско предприятие по смисъла на Закона за независимия финансов одит, в случай че лицето осъществява дейност повече от една година; към анализа се прилагат и пълните годишни финансови отчети за анализирания период;
3. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) документи, удостоверяващи възможностите за финансиране на проекта по ал. 2, т. 4;
4. (доп. - ДВ, бр. 42 от 2003 г., бр. 109 от 2003 г.) списък на стоките, които лицето ще внесе и/или закупува в изпълнение на инвестиционния проект. Списъкът на внасяните стоки задължително съдържа информация за количеството, стойността, кода по Комбинираната номенклатура на Република България и номера на договора за доставка на стоките;
5. декларация за обстоятелствата по чл. 58б, ал. 1, т. 2 и 3;

6. (нова - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) декларация, че за последните три данъчни години, включително текущата, лицето не е получило помощи съгласно чл. 1, ал. 6 от Закона за държавните помощи в размер над 200 000 лв.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) Министърът на финансите, при спазване на условията по ал. 2 и при наличие на обстоятелствата по ал. 1, т. 2, 3 и 5, издава разрешение в едномесечен срок от постъпване на искането. В случаите, когато съгласно Закона за държавните помощи и правилника за неговото прилагане се изисква уведомяване на Комисията за защита на конкуренцията, разрешението се издава в едномесечен срок от датата на решението на Комисията за защита на конкуренцията, с което се разрешава предоставянето на помощта.

(5) Издаването или отказът за издаване на разрешението се извършва с писмена заповед на министъра на финансите.

(6) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) В срок до 6 месеца след издаване на разрешението по ал. 4 се допуска издаване на ново разрешение за стоки, които ще бъдат допълнително внесени или придобити в изпълнение на одобрения вече инвестиционен проект. Корекции във вече издадените разрешения не се допускат.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) Отказът за издаване на разрешението може да се обжалва по реда на Закона за Върховния административен съд.

Отнемане на разрешението за ползване на специалния ред за начисляване на ДДС при внос и ускорения срок за възстановяване
(Загл. доп. - ДВ, бр. 42 от 2003 г.)

Чл. 58в. (Нов - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) (1) Издаденото разрешение се отнема в следните случаи:

1. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) когато лицето престане да отговаря на условията по чл. 58б, ал. 1, т. 1, 3 и 5;

2. при изтичането на срока по чл. 58б, ал. 3.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2004 г.) Когато съответният компетентен орган установи, че не са налице условията по чл. 58б, ал. 1, т. 3 и 5, уведомява незабавно за това министъра на финансите.

(3) Разрешението се отнема със заповед на министъра на финансите, която се обжалва по реда на Закона за Върховния административен съд.

(4) Министърът на финансите предоставя на митническата администрация информация за издадените и отменените разрешения, както и списъците по чл. 58б, ал. 3, т. 4.

Внос на стоки, освободен от данък

Чл. 59. Не се дължи данък при внос на стоки, когато:

1. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2004 г., в сила от 22.06.2004 г.) в закон или в международен договор, ратифициран и обнародван по съответния ред, е предвидено освобождаване при внос от данъци, налози и други вземания (плащания, облагания) с ефект, еквивалентен на косвен данък, включително когато тези договори са финансирани от безвъзмездна помощ и/или със заеми от международни финансови институции и гарант по заема е Република България (включително и когато стойността на дължимия данък при внос по тези споразумения за заеми се признава от съответната финансираща организация за съфинансиране от страна на Република България), и/или Република България съфинансира договорите със средства от републиканския или общинските бюджети;

2. стоките влизат от място извън територията на страната в свободни зони, свободни складове или в търговски обекти, лицензирани за безмитна търговия;

3. се внасят въздухоплавателни средства, плавателни съдове, както и резервни части за тях, с изключение на тези за спортни и развлекателни цели;

4. (изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) се внася инвестиционно злато;

5. (отм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.);

6. (доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., изм., бр. 109 от 2001 г., бр. 117 от 2002 г.) се внасят безвъзмездни помощи с изключение на акцизни стоки, от учебни, лечебни и здравни заведения, както и от научни, културни, просветни и социални организации на бюджетна издръжка, от министерства, ведомства и други държавни и общински органи, от Българския червен кръст, от Агенцията за чуждестранна помощ и от юридически лица с нестопанска цел, осъществяващи общественополезна дейност и вписани в централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна дейност при Министерството на правосъдието;

7. се внасят носители на информация по линия на участието на България в международния обмен на издания, когато те са освободени от митни сборове;

8. (отм. - ДВ, бр. 109 от 2003 г.);

9. в рамките на разрешения безмитен внос:

а) (доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) се получават международни пощенски и други пратки или се внасят стоки с незначителна стойност по смисъла на Закона за митниците и правилника за неговото прилагане;

б) се внася личен багаж от пътници;

в) се внасят придобити в чужбина стоки от пътници;

г) (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) се внася лично имущество, получено като наследство;

д) (доп. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) се внася употребявано лично имущество от физически лица, които се преместват за постоянно пребиваване в Република България;

е) се внася имущество във връзка с встъпване в брак;

ж) се внася употребявано домакинско имущество след приключване на временно пребиваване извън Република България;

з) се внасят ордени, медали и почетни награди;

и) се внасят от лица с постоянно местопребиваване на територията на страната собствени художествени творби и научни трудове независимо от вида на носителя на информацията;

к) (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) се внасят подаръци, получени в рамките на международните отношения;

л) (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) се внасят стоки, предназначени за лична употреба от държавни глави;

м) се внасят стоки, предназначени за пострадали от бедствия;

н) се внасят материали за погребални цели;

о) се внасят стоки, необходими за извършване на превозни операции;

п) (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) се внася документация;

10. се внася ядрено гориво;

11. (доп. - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм. и доп., бр. 117 от 2002 г., изм., бр. 108 от 2004 г.) се внасят помощни технически средства и съоръжения за хора с увреждания, както и резервни части за тях, включително леки автомобили с обем на двигателя до 1800 куб. см и с мощност на двигателя до 100 к. с., внасяни от лица с над 90 на сто трайно намалена работоспособност или трайно ограничена възможност за социална адаптация и от лица на 6 и повече години с до 90 на сто включително трайно намалена работоспособност или трайно ограничена възможност за социална адаптация, които имат заболяване или увреждане, посочено в списък, одобрен от министъра на здравеопазването, министъра на труда и социалната политика и министъра на финансите; освобождаването от данък при внос на леките автомобили се извършва по реда за освобождаването им от мито и в размер до левовата равностойност на 900 щатски долара включително за данък; по тази разпоредба може да се внесе лек автомобил за период 3 години за употребяван и 5 години за нов автомобил;

12. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., отм., бр. 109 от 2001 г.);

13. се внасят в пристанища продуктите на морския риболов и други продукти, извлечени извън териториалните води на Република България от кораби, регистрирани в Република България и плаващи под нейно знаме;

14. се внасят в пристанища стоките, получени от продуктите по т. 13, на борда на кораби-заводи, регистрирани в Република България и плаващи под нейно знаме;

15. се внасят стоки, които се унищожават или изоставят в полза на държавата по реда на чл. 180 от Закона за митниците;

16. стоки под митнически контрол са унищожени или безвъзвратно загубени поради причина, свързана с естеството на стоките, или поради непреодолима сила;

17. (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) се внасят:

а) стоки в непроменено състояние, които са били временно изнесени;

б) стоки, които са били временно изнесени за ремонт (поправка), ако са изпълнени условията на чл. 154 от Закона за митниците;

18. се внасят стоки, които са били изнесени и върнати в срок до 1 година по рекламация;

19. (нова - ДВ, бр. 44 от 1999 г.) се внасят от Българския Червен кръст закупени от него:

а) стоки, специално пригодени за водно и планинско спасяване и гражданска защита;

б) моторни превозни средства и техника за нуждите му, ако са придобити с безвъзмездно предоставени за тази цел финансови средства;

20. (нова - ДВ, бр. 63 от 2000 г.) безвъзмездно се предоставят изоставени и отнети в полза на държавата стоки по Закона за митниците, с изключение на моторни превозни средства;

21. (нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) моторни превозни средства са противозаконно отнети или откраднати и дължимите вносни митни сборове са възстановени или опростени по реда на Закона за митниците и правилника за прилагането му;

22. (нова - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) се внасят превозни военни колесни средства от Министерството на отбраната на Република България.

Специфични разпоредби за стоки под митнически контрол

Чл. 60. (1) При поставяне на стоки под режим с отложено плащане или в други случаи, при които съгласно Закона за митниците не се изисква или се изисква обезпечаване на вносни митни сборове, данъкът не се обезпечаване или се обезпечаване в съответствие с определените със Закона за митниците и правилника за неговото прилагане размери и ред за обезпечаване на митните сборове.

(2) Лицето, получило разрешение за откриване и управление на склад под митнически контрол (складодържател) по реда на Закона за митниците и правилника за прилагането му, е солидарно отговорно с вложителя на стоките в склада за дължимия данък при отклонение на стоките от митническия режим по време на тяхното съхранение в склада.

(3) (Нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Когато съгласно Закона за митниците и правилника за неговото прилагане възникне задължение за заплащане на лихви върху митни сборове по митническо задължение, възниква и задължение за заплащане на лихви върху несъбрания данък.

(4) (Нова - ДВ, бр. 37 от 2003 г.) Когато по реда на чл. 59, т. 1 е предвидено освобождаване от данък при внос на моторни превозни средства и същите остават под митнически надзор, такова освобождаване от данък се прилага и ако в срока на митнически надзор моторните превозни средства, внесени от лица, ползващи привилегии съгласно Виенската конвенция за дипломатическите отношения, Виенската конвенция за консулските отношения, консулски конвенции или други международни договори, по които Република България е страна, са противозаконно отнети или откраднати и това е установено от компетентните органи по предвидения за това ред.

Специфичен случай на начисляване на данък

Чл. 61. Когато регистрирано лице получи услуга в страната от лице, чието седалище е извън страната и няма обект по смисъла на чл. 20, т. 4 на територията на страната, получателят начислява данък върху данъчната основа на доставката, когато са налице едновременно следните условия:

1. доставката е с място на изпълнение на територията на страната;
2. получената услуга е предмет на облагаема доставка;
3. получената услуга се използва за извършване и на освободени доставки;
4. чуждестранното лице не е регистрирано по този закон.

Специфичен случай на освобождаване от начисляване на данък от регистрирано лице за облагаема доставка

Чл. 62. (1) Данък не се начислява, когато регистрирано по този закон лице се разпорежи със стока или с резултата от получена услуга, за която платеният от него данък не е с право на данъчен кредит.

(2) Алинея 1 не се прилага, когато правото на данъчен кредит би възникнало, ако са спазени изискванията на този закон, но за конкретното регистрирано лице те не са изпълнени.

Глава единадесета ДАНЪЧЕН КРЕДИТ

Понятие за данъчен кредит

Чл. 63. Данъчен кредит е сумата от начислен данък по този закон на регистрирано лице за получена от него стока или услуга по облагаема доставка или за осъществен от него внос на стоки в рамките на данъчния период, която лицето има право да приспадне, освен когато този закон предвижда друго.

Право на приспадане на данъчен кредит в рамките на данъчен период

Чл. 64. (1) (Предишен текст на чл. 64 - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Правото на приспадане на данъчен кредит за получателя на доставката или вносителя е налице, когато са изпълнени следните условия:

1. получателят на доставката, за която е начислен данък, или вносителят на стоката е регистрирано по този закон лице към датата на възникване на данъчното събитие и към датата на издаването на данъчната фактура или към датата на издаване на митническата декларация - при внос;

2. (изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) данъкът по облагаемата доставка е начислен по смисъла на чл. 55, ал. 6 от регистрирано по този закон лице (доставчик) най-късно към датата, на която изтича данъчният период, следващ периода, през който е възникнало данъчното събитие за облагаемата доставка;

3. доставката, по която е начислен данъкът, е облагаема към датата на възникване на данъчното събитие;

4. (доп. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) данъкът при вноса на стоки е начислен от митническите органи и е внесен в републиканския бюджет по съответната сметка, посочена в чл. 75, или е начислен от вносителя по реда на чл. 58а;

5. получената от внос стока или по облагаема доставка стока или услуга е използвана, използва се или ще бъде използвана за извършване на облагаеми доставки;

6. получателят притежава данъчна фактура или данъчно дебитно известие, отговарящи на изискванията на Закона за счетоводството и на този закон, или митническа декларация;

7. (отм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.).

(2) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г.) Правото на приспадане на данъчен кредит за получателя на доставката е налице и когато регистрирано лице (негов доставчик) не е изпълнило задължението си по ал. 1, т. 2, в случаите, когато данъкът по съответния данъчен документ е платен по "ДДС-сметка" на доставчика изцяло най-късно до края на данъчния период, през който е упражнено правото на данъчен кредит.

(3) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм., бр. 117 от 2002 г.) Получателят на суми, преведени от "ДДС-сметка" на основание, различно от плащане за данък върху добавената стойност, без основание или с отпаднало основание, е задължен да ги преведе обратно по "ДДС-сметката" на платеца в срок до 14 дни от края на календарния месец, през който са получени сумите или е отпаднало основанието за превеждането им. Ако сумите не бъдат върнати в този срок, задълженията по този закон на платеца, установени след проверка или ревизия, се внасят или събират от получателя до размера на полученото.

(4) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм., бр. 117 от 2002 г.) Обезпечение и принудително изпълнение по Гражданския процесуален кодекс срещу "ДДС-сметка" не се допуска. Обезпечение и принудително изпълнение по Данъчния процесуален кодекс срещу "ДДС-сметка" се допуска само за задължения, възникнали на основание на този закон.

(5) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2003 г.) Регистрираното лице има право на данъчен кредит за:

1. специално работно облекло и лични предпазни средства, безплатна храна и противоотрови, които лицето е използвало, използва или ще използва за предоставяне на работниците и служителите на основание чл. 284 и 285 от глава тринадесета на Кодекса на труда;

2. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) безвъзмездната доставка на стоки и услуги, предоставени от работодател на работник или служител по глава четиринадесета от Кодекса на труда, свързани с дейността на предприятието, включително за обучение и квалификация и превоз от местоживеее до месторабота на наетите по договор за управление и контрол.

(6) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) Правото на приспадане на данъчен кредит за получателя на доставката или вносителя е налице при спазване условията на този член и когато получените стоки или услуги са използвани, използват се или ще бъдат използвани за извършване на услуги по чл. 6б.

Право на приспадане на данъчен кредит

Чл. 65. (1) Правото на приспадане на данъчен кредит не е налице, независимо че са изпълнени условията по чл. 64 или чл. 68, когато:

1. стоката или услугата са за представителни мероприятия;

2. е придобит мотоциклет или лек автомобил, в който броят на местата за сядане без мястото за водача не превишава 5, освен в случаите, когато лицето извършва с тях основна дейност;

3. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2005 г.) стоката или услугата са предназначени за поддръжката, ремонта, подобрието и експлоатацията на мотоциклети и леки автомобили по т. 2;

4. стоката или услугата се използва за извършване на освободени доставки по смисъла на чл. 33;

5. стоката е отнета в полза на държавата или сградата е разрушена като незаконно построена.

(2) Алинея 1, т. 2 не се отнася за лекотоварните автомобили, които по смисъла на този закон са леки автомобили, но са предназначени за превоз на товари, или за леки автомобили, в които има трайно вградено допълнително техническо оборудване, което е за целите на извършваната дейност от регистрираното лице.

(3) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Алинея 1 не се прилага в случаите, когато стоката или услугата се използва само за извършването на доставки по чл. 92.

(4) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г., в сила от 1.01.2002 г., бр. 105 от 2005 г.) Органът по приходите отказва правото на приспадане на данъчен кредит на ревизиран данъчен субект по всяка доставка в размера по ал. 5, когато установи, че за нея или по предходна доставка е налице едно от следните обстоятелства:

1. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) доставчик е данъчен субект, който не съществува или осъществява търговска дейност без регистрация в Националната агенция за приходите;

2. (доп. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) доставчикът не е начислил данък в предвидените в този закон срокове, освен в случаите, когато данъкът е начислен в сроковете по чл. 64, ал. 1, т. 2;

3. доставчикът е начислил данък, без да са налице основания за това;

4. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) доставчикът не е представил доказателства от значение за определянето на данъчните му задължения в указания му от орган по приходите срок, включително доказателства за извършване на доставката, за счетоводната отчетност във връзка с доставката, за определяне на предходните доставки, по които лицето е получател по отношение на доставката, когато за това е бил уведомен по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(5) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г., в сила от 1.01.2002 г.) Правото на приспадане на данъчен кредит се отказва в размер, отговарящ на размера на данъка, който е начислен или е следвало да бъде начислен за доставката, по отношение на която е налице обстоятелство по ал. 4.

(6) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г., в сила от 1.01.2002 г., бр. 105 от 2005 г.) При констатиране на обстоятелство по ал. 4 органът по приходите е длъжен да открие производство по издаване на данъчен ревизионен акт спрямо доставчика на доставката, по отношение на която е налице обстоятелство по ал. 4. Препис от издадения данъчен ревизионен акт се изпраща на съответната окръжна прокуратура в 7-дневен срок от издаването му.

(7) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г., в сила от 1.01.2002 г., бр. 105 от 2005 г.) В случай че основанията за отказ на данъчен кредит по чл. 65, ал. 4, т. 4 отпаднат в тримесечен срок от връчването на ревизионния акт, правото на данъчен кредит се възстановява.

(8) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г., в сила от 1.01.2002 г.) Разпоредбата на ал. 4 не се прилага по отношение на данъчния кредит, възникнал в резултат на доставка, ако данъкът по съответния данъчен документ е платен по "ДДС-сметка" на доставчика, изцяло най-късно до края на данъчния период, през който е упражнено правото на данъчен кредит.

(9) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., отм., бр. 45 от 2002 г., в сила от 1.01.2002 г.).

Право на приспадане на частичен данъчен кредит

Чл. 66. (1) Регистрираното лице има право на частичен данъчен кредит за получените от него стоки или услуги по облагаеми доставки, както и от внос, когато ще се извършват с тях както облагаеми, така и освободени доставки, и при получаване на стоките или услугите не може да определи каква част от тях ще използва за извършване на облагаеми доставки и каква част - за освободени доставки.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Размерът на правото на частичен данъчен кредит се определя по ред и начин, определени в правилника за прилагане на закона.

(3) Размерът на ползвания частичен данъчен кредит по ал. 2 подлежи на корекции с годишната справка-декларация по ред и начин, определени в правилника за прилагане на закона, на базата на реалното съотношение между освободен и облагаем оборот за годината.

Възникване и упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит за данъчен период по смисъла на чл. 64 и 66

Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Правото на приспадане на данъчния кредит възниква за данъчния период, през който е издадена данъчната фактура, данъчното дебитно известие или митническата декларация, и се упражнява чрез осчетоводяването му и отразяването му в дневника за покупки и справка-декларация за този или в един от следващите три данъчни периода.

(2) Правото на приспадане не възниква, ако данъчната фактура или данъчното дебитно известие е издадено преди датата на регистрация на получателя или вносителя по този закон, освен когато този закон предвижда друго.

Глава дванадесета

ОСОБЕНИ РЕЖИМИ НА ПОЛЗВАНЕ НА ДАНЪЧЕН КРЕДИТ

Право на данъчен кредит за начислен данък преди датата на регистрация на лицето по този закон и условия за възникването му

Чл. 68. (1) Регистрираното лице има право да приспадне начисления му данък преди датата на регистрацията му по този закон за закупените или придобити по друг начин или внесени активи по смисъла на Закона за счетоводството, които са налични към датата на регистрацията.

(2) Правото по ал. 1 възниква само за налични активи към датата на регистрацията, за които са налице следните условия:

1. лицето притежава данъчна фактура или данъчно дебитно известие или митническа декларация, отговарящи на съответните законови изисквания;

2. (доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) лицето, което е издало данъчния документ по т. 1, е регистрирано по този закон към датата на възникване на данъчното събитие и към датата на издаване на данъчния документ и доставката е била облагаема към тази дата и е изпълнено условието по чл. 64, т. 2;

3. лицето е внесло ефективно данъка, дължим за вноса, в случаите на издадена митническа декларация;

4. (изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) регистрационният опис по образец на наличните активи е съставен към датата на регистрацията по този закон и подаден до третия ден включително след тази дата;

5. наличните активи са използвани, използват се или ще се използват за извършване на облагаеми доставки.

Възникване и упражняване на правото на приспадане на начислен данък преди регистрацията на лицето по този закон

Чл. 69. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Правото по чл. 68 възниква на датата на регистрацията и се упражнява през данъчен период след датата на регистрацията, като наличните активи и начисленият при придобиването им данък, включени в регистрационния опис по чл. 68, се отразяват в дневника за покупки.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.).

(3) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Правото на приспадане на данъчен кредит по чл. 68 не възниква и не може да се упражни от регистрираното лице, ако регистрационният опис е подаден след третия ден от датата на регистрацията по този закон.

Право на данъчен кредит за начислен данък по повод прекратяване на регистрацията за обложените на това основание и налични активи към датата на повторна регистрация

Чл. 70. (1) Регистрираното лице има право да приспадне начисления му данък по повод прекратяването на регистрацията му по този закон за обложените активи по смисъла на Закона за счетоводството, които са налични към датата на последващата регистрация.

(2) Правото по ал. 1 възниква само за наличните активи към датата на последващата регистрация, за които са налице следните условия:

1. наличните активи към датата на последващата регистрация по този закон са били обложени при прекратяването;

2. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) начисленият данък по повод прекратяването е внесен ефективно или е прихванат от органа по приходите;

3. с наличните активи по т. 1 лицето е извършвало, извършва или ще извършва облагаеми доставки;

4. (изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) регистрационният опис по образец за наличните към датата на повторната регистрация активи, които са били обложени по повод прекратяване на регистрацията му, е съставен към датата на повторната регистрация и подаден до третия ден включително след тази дата.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.).

Възникване и упражняване на правото на приспадане на начислен данък по

повод прекратяване на регистрацията по този закон и последваща регистрацията на лицето

Чл. 71. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Правото по чл. 70 възниква на датата на повторната регистрацията и се упражнява през данъчен период след датата на регистрацията, като наличните активи и начисленията при дерегистрацията данък за тях, включени в регистрационния опис по чл. 70, се отразяват в дневника за покупките.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.).

(3) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Правото на приспадане на данъчен кредит по чл. 70 не възниква и не може да се упражни от регистрираното лице, ако регистрационният опис е подаден след третия ден от датата на регистрацията по този закон.

Глава тринадесета

ДАНЪЧЕН ПЕРИОД

Определение

Чл. 72. (1) Данъчен период по смисъла на този закон е периодът от време, след изтичането на който регистрираното лице е длъжно да подаде справка-декларация с резултат от същия този данъчен период.

(2) Данъчният период е едномесечен за всички регистрирани лица и съвпада с календарния месец.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) Първият данъчен период след датата на регистрацията обхваща времето от датата на регистрацията до последния ден, включително на календарния месец, през който е извършена регистрацията по закона.

(4) Последният данъчен период обхваща времето от началото на данъчния период до датата на прекратяване на регистрацията включително.

(5) Регистрираното лице определя само резултата за всеки данъчен период - данък за внасяне в републиканския бюджет или данък за възстановяване от републиканския бюджет, на базата на извършените и получените от него доставки и внос за всеки данъчен период.

Глава четиринадесета

ВНАСЯНЕ НА ДАНЪКА

Определяне на данъка за внасяне

Чл. 73. Когато за определен данъчен период общата сума на начисления от регистрираното лице данък превишава общата сума на данъчния кредит, разликата представлява резултат за периода - данък за внасяне.

Внасяне на данъка

Чл. 74. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) Регистрираното лице е длъжно да внесе определения по реда на чл. 73 данък в републиканския бюджет по сметка на съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите в 14-дневен срок от изтичането на данъчния период, за който се отнася данъкът, а в случаите, когато данъкът се отнася за последния данъчен период - в 30-дневен срок от датата на прекратяване на регистрацията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Данъкът се счита за внесен на датата, на която сумата е постъпила в републиканския бюджет, по сметка на съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

Внасяне на данъка, начислен при внос на стоки

Чл. 75. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., доп., бр. 102 от 2000 г., изм., бр. 117 от 2002 г.) (1) Вносителят на стоки внася ефективно начисления от митническите органи данък в републиканския бюджет, както следва:

1. по сметка на съответното митническо учреждение, оформящо вноса;

2. по сметка на съответното митническо учреждение, оформящо вноса, или в касата на митническото учреждение, когато вносител е нерегистрирано по този закон физическо лице, което не е едноличен търговец.

(2) Данъкът по ал. 1 не може да се прихваща от данъчните или митническите органи с други задължения.

(3) Митническите органи разрешават вдигането на стоките след заплащане или обезпечаване на начисления данък по реда, определен за митническото задължение.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Митническата администрация предоставя на Националната агенция за приходите информация за приетите митнически декларации и получените плащания на данъка при внос по електронен път в срок до 14 дни от изтичането на всеки календарен месец. Информацията се подава при условия и по ред, определени със заповед на министъра на финансите.

Глава петнадесета

ПРИХВАЩАНЕ, ПРИСПАДАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТ ЗА ПЕРИОД -

ДАНЪКА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Определяне на данъка за възстановяване

Чл. 76. Когато за определен данъчен период общата сума на данъчния кредит превишава общата сума на начисления от регистрираното лице данък, разликата представлява резултат за периода - данък за възстановяване.

Прихващане, приспадане и възстановяване на данък за възстановяване

Чл. 77. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) Данъкът за възстановяване по чл. 76 се прихваща, приспада или възстановява, както следва:

1. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) при наличие на други установени и неизплатени данъчни задължения, възникнали до датата на подаване на справка-декларация, органът по приходите прихваща тези задължения с посочения в справка-декларация данък за възстановяване; за остатъка, ако има такъв, се прилага редът по т. 2;

2. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г.) когато няма други установени и неизплатени данъчни задължения или техният размер е по-малък от посочения в справка-декларация данък за възстановяване, регистрираното лице приспада данъка за възстановяване или остатъка по т. 1 от дължимия данък за внасяне, посочен в справка-декларация, подавани в следващите три поредни едномесечни данъчни периода;

3. ако след приспадането по т. 2 остане данък за внасяне, той се дължи в срока по чл. 74, ал. 1;

4. (изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., доп., бр. 108 от 2004 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) ако след изтичането на срока по т. 2 има остатък от данъка за възстановяване, органът по приходите прихваща този остатък за погасяване на други установени и неизплатени данъчни задължения или го възстановява в 45-дневен срок от подаването на последната справка-декларация, освен в случаите, когато лицето писмено е декларирало, че желае да приспада данъка за възстановяване от дължимия данък за внасяне, посочен в справка-декларация, подавани в следващите до девет поредни едномесечни данъчни периода;

5. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г.) ако данъкът за възстановяване, по отношение на който е започнала процедура по приспадане, не е приспаднал изцяло към датата на подаване на последната справка-декларация от трите едномесечни периода, всеки друг данък за възстановяване по справка-декларация за някой от тези три едномесечни периода се добавя към него и подлежи на възстановяване или прихващане наред с остатъка и в срока по т. 4;

6. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г.) ако не са налице условията по т. 5, започва да тече нов тримесечен период на приспадане за следващия посочен данък за възстановяване по справка-декларация.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., доп., бр. 102 от 2000 г., изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 117 от 2002 г., изм. и доп., бр. 42 от 2003 г., изм., бр. 108 от 2004 г.) Регистрирано лице, което за последните 12 месеца преди текущия месец е извършило износ по смисъла на чл. 14 и доставки по чл. 92 на обща стойност повече от 30 на сто от общата стойност на всички извършени от него доставки за същия период и няма установени и неизплатени данъчни задължения, има право разликата по ал. 1 да му бъде възстановена в 30-дневен срок от

подаването на справка-декларация. Данъкът се възстановява в 45-дневен срок, когато лицето е платило не по-малко от 80 на сто от начисления му данък, за който е упражнено правото на данъчен кредит за периода чрез "ДДС-сметка", включително по внос. В случаите, когато обстоятелствата по предходното изречение са налице и лицето е получило разрешение по чл. 58б, срокът за възстановяване е до 10 дни от подаване на справка-декларация. В случай че са налице установени и неизпълнени данъчни задължения, в същия срок се извършват прихващане и възстановяване на остатъка, ако има такъв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., бр. 42 от 2003 г., бр. 105 от 2005 г.) Обстоятелствата по ал. 2 се удостоверяват писмено пред съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите по ред, определен в правилника. В противен случай ал. 2 не се прилага.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) По време на процедурата по приспадане по реда на този член от регистрираното лице органът по приходите няма право да извършва прихващане на данъка за възстановяване с други държавни вземания.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г., доп., бр. 109 от 2003 г., бр. 108 от 2004 г.) Данък, подлежащ на възстановяване, невъзстановен без основание или невъзстановен поради отпаднало основание (включително и при отмяна на акт) в предвидените в този закон срокове, се възстановява ведно със законната лихва за забава, считано от датата, на която е следвало да бъде възстановен по този закон до окончателно изплащане, независимо от спирането и възобновяването на сроковете по данъчното производство.

(6) (Нова - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) За причинени вреди в резултат от невъзстановяване в срок на данък върху добавената стойност регистрираните по този закон лица могат да търсят обезщетение по съдебен ред по реда на Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани.

Спиране и възобновяване на сроковете по чл. 77

Чл. 78. (1) (Предишен текст на чл. 78 - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Сроковете за възстановяване по чл. 77, ал. 1, т. 4 и ал. 2 спират:

1. при липса на заведено счетоводство съгласно изискванията на Закона за счетоводството и се възобновяват при завеждането му;

2. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) при липса или непредставяне на документи, задължителни по този закон, или на други документи, поискани от органа по приходите, ако са задължителни за съставяне по силата на нормативен акт и се възобновяват при представянето им на данъчния орган;

3. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) при недопускане на оправомощен орган по приходите до административни, производствени или други помещения, свързани с дейността на регистрираното лице, и се възобновяват при осигуряването на достъпа;

4. (изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., бр. 105 от 2005 г.) когато регистрираното лице - доставчик или получател, не може да бъде открито от органа по приходите на посочения от него адрес в заявлението му за регистрация по този закон, и се възобновяват при писменото уведомяване от страна на регистрираното лице до данъчния орган за промяната в адреса му в страната и откриването му от данъчния орган на посочения адрес;

5. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) когато орган по приходите констатира обстоятелства, които могат да се сметат за достатъчни за извършено данъчно престъпление или нарушаване на този закон, и сезира органите на Министерството на вътрешните работи или прокуратурата за тях в едномесечен срок от констатирането им, и се възобновяват при получаване на официален писмен отказ за образуване на производство от съответните органи или при приключване на образуваното производство;

6. (нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) когато писмено е поискано от органите на Министерството на вътрешните работи или органите на съдебната власт и се възобновяват след уведомяването за отпадане на причината за исканото спиране;

7. (нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г., доп., бр. 102 от 2000 г., изм., бр. 117 от 2002 г., бр. 105 от 2005 г.) при започнала ревизия на лицето - до приключването ѝ, в срока по чл. 114 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(2) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Срокът за възстановяване по чл. 77, ал. 2 не спира в случаите, когато лицето е платило чрез "ДДС-сметка", включително по внос, но не по-малко от 80 на сто от начисления му данък, за който е упражнено правото на данъчен кредит за периода.

(3) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Алинея 2 не се прилага в случаите по ал. 1, т. 1 - 6.

Глава шестнадесета

СПЕЦИАЛНИ ПРОЦЕДУРИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ПЛАТЕН ДАНЪК

Възстановяване на платен данък от дипломатически представителства, консулства, представителства на междуправителствени организации и членовете на техния персонал

Чл. 79. (1) Възстановява се при условията на взаимност платеният данък от:

1. дипломатически представителства;
2. консулства;
3. представителства на междуправителствени организации;
4. членовете на персонала на изброените в т. 1, 2 и 3.

(2) Условията и редът за възстановяване по ал. 1 се определят с наредба.

Възстановяване на платен данък от чуждестранно лице

Чл. 80. (1) Възстановява се платеният данък върху добавената стойност по документи на чуждестранни физически лица, извършили покупки на стоки за лично потребление с начислен данък, след напускане на територията на страната и при условие, че тези стоки се изнасят в непроменен вид.

(2) (В сила от 1.01.2000 г.) Възстановява се платеният данък върху добавената стойност на чуждестранни юридически лица, регистрирани по този данък в страни, които възстановяват данък върху добавената стойност на български юридически лица за ползвани от тях услуги на територията на страната.

(3) Условията, документите и редът за възстановяване по ал. 1 и 2, както и видовете услуги по ал. 2 се регламентират със специални наредби.

(4) Митническите органи удостоверяват износа на стоки по ал. 1 чрез заверка на специален формуляр по образец.

Глава седемнадесета

КОРЕКЦИИ

Корекции на ползван данъчен кредит

Чл. 81. (1) Регистрирано лице, което изцяло или частично е приспаднало като данъчен кредит начисления му данък за произведени, закупени или придобити по друг начин от него стоки и впоследствие ги използва за извършване на освободени доставки, начислява и дължи данък в размер на приспаднатия данъчен кредит.

(2) Когато регистрирано лице, което изцяло или частично е приспаднало като данъчен кредит начисления му данък за получена от него по облагаема доставка услуга и впоследствие използва резултата от тази услуга за извършване на освободени доставки, начислява и дължи данък в размер на приспаднатия данъчен кредит за получената от него услуга.

(3) Данъкът по ал. 1 и 2 се начислява на датата, на която е извършена освободената доставка.

(4) Регистрирано лице, което е приспаднало изцяло като данъчен кредит начисления му данък за произведени, закупени или придобити по друг начин стоки или услуги и впоследствие ги използва както за извършване на облагаеми доставки, така и за освободени доставки, начислява и дължи данък по ред и начин, определени с правилника за прилагане на този закон.

(5) Алинеи 1 и 2 не се прилагат при:

1. (доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., изм., бр. 109 от 2003 г., отм., бр. 108 от 2004 г.);

2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2002 г.) приватизационни сделки по реда на Закона за приватизация и следприватизационен контрол;

3. разпореждане с дълготрайни активи от държавата или община по смисъла на чл. 46;

4. даренията по чл. 49;

5. (нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) закупени, произведени или придобити по друг начин стоки или услуги, ако данъчният режим на доставките, които е извършвало регистрираното лице с тези стоки или услуги, бъде променен със закона.

(6) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2003 г., доп., бр. 109 от 2003 г.) АLINEя 4 не се прилага в случаите по ал. 5, т. 5 и по чл. 82, ал. 3, т. 1, 3 и 4.

Корекции при брак и липси

Чл. 82. (1) Регистрирано лице, което е приспаднало като данъчен кредит начисления му данък за произведени, закупени или придобити по друг начин от него стоки, при установяване на липси или при бракуване на стоките начислява и дължи данък в размер на приспаднатия данъчен кредит.

(2) Данъкът по ал. 1 се начислява на датата, на която е установена липсата или е бракувана стоката.

(3) Данъкът по ал. 1 не се начислява при:

1. липси и брак, причинени от непреодолима сила;

2. липси, произтичащи от промяна на физико-химичните свойства в нормални размери, съответстващи на установените норми за пределни размери на естествените фири, и липси на стокано-материални ценности при тяхното съхранение и транспортиране съгласно утвърдените стандарти, нормали и други нормативни актове;

3. технологичен брак в допустимите норми, определени на базата на действащите държавни стандарти, отраслови и заводски нормали и с технологичната документация за съответното производство или дейност;

4. (доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., изм., бр. 102 от 2000 г.) брак на дълготрайни материални активи по смисъла на Закона за счетоводството, когато балансовата им стойност е по-ниска от 10 на сто от отчетната им стойност.

ЧАСТ ТРЕТА

СПЕЦИАЛНИ РЕЖИМИ

Глава осемнадесета

ДОСТАВКИ ПРИ УСЛОВИЯТА НА КОМИСИОНЕН ДОГОВОР

Специални разпоредби

Чл. 83. (1) Когато комисионер действа от чуждо име и за чужда сметка, са налице две доставки:

1. доставка между доверителя и третото лице; датата на възникване на данъчното събитие и данъчната основа за тази доставка се определят по общите правила на този закон;

2. доставка на услуга между комисионера и доверителя; данъчната основа на тази доставка е насрещната престация на комисионера, която включва и обезщетението за извършените от него разходи във връзка с доставката, ако е уговорено такова; доставчик в този случай е комисионерът; датата на възникване на данъчното събитие за тази доставка се определя по общите правила на този закон.

(2) Когато комисионер действа от свое име и за сметка на доверителя, са налице три доставки:

1. доставка между комисионера и третото лице; датата на възникване на данъчното събитие и данъчната основа за тази доставка се определят по общите правила на този закон;

2. доставка между доверителя и комисионера по повод прехвърлянето на вещните права върху стоката или извършването на услугата - предмет на осъществената от комисионера доставка на третото лице; данъчната основа на тази доставка е равна на данъчната основа на доставката по т. 1; датата на възникване на данъчното събитие за тази доставка не може да бъде по-късна от датата на възникване на данъчното събитие по т. 1;

3. доставка на услуга между комисионера и доверителя; данъчната основа на тази доставка е насрещната престация на комисионера, която включва и обезщетението за извършените от него разходи във връзка с доставката, ако е уговорено такова; доставчик в този случай е комисионерът; датата на възникване на данъчното събитие за тази доставка се определя по общите правила на този закон.

Глава деветнадесета

ДОСТАВКА НА СТОКИ ВТОРА УПОТРЕБА, НА ПРОИЗВЕДЕНИЯ НА ИЗКУСТВОТО, НА

ПРЕДМЕТИ ЗА КОЛЕКЦИИ И НА АНТИКВАРНИ ПРЕДМЕТИ

Понятия

Чл. 84. По смисъла на този закон:

1. "Стоки втора употреба" са употребявани и индивидуално определени движими вещи, годни за по-нататъшна употреба в същия вид или след ремонт, които могат да се използват по предназначението, за което са създадени. Не са стоки втора употреба:

а) произведенията на изкуството;

б) предметите за колекции;

в) антикварните предмети;

г) благородните метали и скъпоценните камъни независимо под каква форма са;

д) заведените стоки като дълготрайни материални активи по смисъла на Закона за счетоводството.

2. "Произведения на изкуството" са предметите, посочени в приложение към правилника за прилагане на този закон.

3. "Предмети за колекции" са пощенски или гербови марки с клеймо или без клеймо, при условие че не са в употреба, както и колекции и колекционерски предмети, представляващи интерес от гледна точка на зоологията, минералогията, анатомията, историята, археологията, палеонтологията, етнографията или нумизматиката;

4. "Антикварни предмети" са предметите, различни от произведенията на изкуството и колекционерските предмети, които са на възраст над 100 години.

Дилър

Чл. 85. (1) "Дилър" по смисъла на тази глава е регистрирано лице, което придобива или внася стоки втора употреба, произведения на изкуството, колекционерски предмети и антики и ги продава само или ги предлага за продажба чрез публичен търг, независимо дали действа за себе си или от името и за сметка на друго лице по силата на договор, по който се заплаща комисиона за продажбата.

(2) Регистрирано лице, което извършва дейност по ал. 1, има право да избере режима на облагане по тази глава.

(3) Правото на избор се упражнява чрез подаване на заявлението за промяна на данни и не може да се променя до последния ден на календарната година, следваща тази, през която е упражнено правото на избор по ал. 2.

(4) Регистрирано лице, което извършва дейността по ал. 1 и не е упражнило правото си на избор, прилага общите разпоредби на този закон.

Място на изпълнение на доставките по тази глава

Чл. 86. "Място на изпълнение на доставки" по смисъла на тази глава е мястото, където се намира седалището на дилъра, или обектът, от който той извършва такива доставки.

Данъчна основа на доставка по тази глава

Чл. 87. (1) Данъчната основа за начисляване на данъка при доставка от дилър по тази глава е маржът на цената.

(2) Маржът на цената е равен на разликата между продажната цена и покупната цена за регистрираното лице, която за целите на този закон не може да бъде отрицателна величина и се определя общо за данъчния период за изброените в чл. 84 стоки.

(3) Продажната цена за целите на този режим включва всичко, което дилърът е получил или ще получи от купувача, включително финансиранята, пряко свързани с тази доставка, данъците, митата, налозите и таксите, както и еднократните разходи, като комисиона, разходи за опаковка, транспорт и застраховка, които дилърът е включил, без данъка по този закон.

(4) Продажната цена при продажба чрез публичен търг е най-високата цена, предложена на търга, по силата на която лицето става собственик. В този случай данъкът се счита включен в нея.

Право на данъчен кредит на дилърите

Чл. 88. (1) Дилърите нямат право на приспадане на начисления им данък по повод придобиването или вноса на вещи втора употреба, произведения на изкуството, колекционерски предмети и антики.

(2) Дилърите имат право на данъчен кредит за придобитите или внесени от тях други стоки и услуги, които използват само за извършване на доставки по тази глава.

(3) Ползваният данъчен кредит по ал. 2 общо за годината не може да превишава общия размер на начисления от дилъра данък за доставки по тази глава.

Документиране и отчитане на доставките от дилъра

Чл. 89. (1) Регистрираните лица - дилъри, документират и отчитат доставките си по тази глава, както и дължимия за всеки данъчен период данък по ред, определен в правилника за прилагане на този закон.

(2) Дилърът подава годишна справка-декларация, с която определя и коригира размера на ползвания през годината данъчен кредит на основание чл. 88, ал. 3 по ред и начин, определени в правилника за прилагане на този закон.

Облагаем оборот на дилъра

Чл. 90. Облагаемият оборот на дилъра от доставки по тази глава е от сбора от декларираните и обложени маржове.

Начисляване на данък за наличните стоки при прекратяване на регистрацията на дилър

Чл. 91. (1) Прекратяването на регистрацията на дилъра се извършва при общите условия на този закон за дерегистрация, освен когато в друг акт е предвидено друго.

(2) При прекратяване на регистрацията дилърът дължи данък върху наличните стоки по тази глава. Размерът на данъка се определя на базата на средния марж, реализиран от дилъра за не повече от последните 12 месеца преди датата на дерегистрация.

(3) Редът и начинът за определяне на средния марж и дължимият данък по ал. 2 се определят с правилника за прилагане на този закон.

(4) При прекратяване на регистрацията дилърът дължи данък по общия ред за наличните активи, за които е ползвал данъчен кредит, по общия ред на този закон.

Глава двадесета

(Нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г.)

ДОСТАВКИ, СВЪРЗАНИ С ИНВЕСТИЦИОННО ЗЛАТО

Освобождаване на доставките, свързани

с инвестиционно злато

Чл. 91а. (1) Доставките, свързани с инвестиционно злато, са освободени, освен в случаите по ал. 2.

(2) Данъчно задължени лица, които произвеждат инвестиционно злато или превръщат злато в инвестиционно злато, както и данъчно задължени лица, които обикновено доставят злато за промишлени цели, могат да изберат доставките по ал. 1 да бъдат облагаеми. Данъчно задължените лица, които извършват посреднически услуги по доставки на инвестиционно злато, могат да изберат доставките по ал. 1 да бъдат облагаеми, когато доставката на инвестиционно злато, във връзка с която е оказана посредническата услуга, е облагаема.

(3) Правото по ал. 2 може да се упражни само за доставките, по които получател е регистрирано по този закон лице.

(4) Правото по ал. 2 се упражнява, като доставчикът посочи това в данъчния документ по доставката.

(5) В отклонение от разпоредбите на чл. 55 начисляването на данъка по този закон се извършва от получателя, ако той е регистрирано по този закон лице, при:

1. доставки на златни материали или полуготови продукти с чистота 325 хилядни или повече;

2. доставки, свързани с инвестиционно злато, за които е упражнено правото по ал. 2.

Право на данъчен кредит във връзка с доставки, свързани с инвестиционно злато

Чл. 91б. (1) Независимо че последващата доставка, свързана с инвестиционно злато, е освободена, регистрираните лица имат право на приспадане на данъчен кредит за начисления данък по отношение на:

1. доставки на инвестиционното злато, което им е доставено от лице, упражнило правото си на избор съгласно чл. 91а, ал. 2;

2. получена доставка или внос на злато, различно от инвестиционно злато, което после е превърнато от него или от негово име в инвестиционно злато;

3. получени услуги, водещи до промяна на формата, теглото или чистотата на златото, включително на инвестиционно злато, ако последващата доставка на това злато е освободена.

(2) Независимо че последващата доставка, свързана с инвестиционно злато, е освободена, регистрираните лица, които произвеждат инвестиционно злато или превръщат злато в инвестиционно злато, имат право на приспадане на данъчен кредит по отношение на доставките или при вноса на стоки или услуги, свързани с производството или превръщането на това злато.

Документиране на доставките, свързани с инвестиционно злато

Чл. 91в. Данъчно задължените лица документират и отчитат доставките, свързани с инвестиционно злато, по ред, определен в правилника за прилагане на този закон.

Глава двадесет и първа

(Нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г., в сила от 1.01.2002 г. - изм., бр. 102 от 2000 г.)

ДОСТАВКА НА ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ

Място на изпълнение

Чл. 91г. (В сила от 1.01.2002 г. - изм., ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Място на изпълнение при доставка на обща туристическа услуга е мястото, където доставчикът постоянно извършва независимата си икономическа дейност или има обект, от който се извършва изпълнението.

Данъчна основа

Чл. 91д. (В сила от 1.01.2002 г. - изм., ДВ, бр. 102 от 2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) Данъчната основа на доставката на обща туристическа услуга е разликата, намалена с размера на дължимия данък между:

1. (изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) общата сума, която туроператорът или туристическият агент е получил или ще получи от клиента или третото лице за доставката, включително субсидиите и финансиранията, пряко свързани с тази доставка, данъците и таксите, както и еднократните разходи като комисионни и застраховки, начислени от доставчика на получателя, но без предоставените търговски отстъпки;

2. (изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) сумата, която е платена или ще бъде платена за получените от туроператора или туристическия агент от други данъчно задължени лица доставки на стоки и услуги, от които туристът се е възползвал пряко, включително данъкът по този закон, но без тази част от него, която е с право на данъчен кредит на основание чл. 91е, ал. 2.

(2) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм., бр. 117 от 2002 г.) Данъчната основа на доставката на общата туристическа услуга е 35 на сто от разликата по ал. 1, намалена с размера на дължимия данък при продажбата на организирано пътуване, което ще се ползва в страната от чуждестранен турист, на чуждестранно лице, което не е регистрирано по този закон.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) Данъчната основа на доставката на обща туристическа услуга не може да бъде отрицателна.

Право на данъчен кредит

Чл. 91е. (1) (В сила от 1.01.2002 г. - изм., ДВ, бр. 102 от 2000 г., предишен текст на чл. 91е, бр. 109 от 2001 г.) Туроператорът или туристическият агент няма право на данъчен кредит за получените доставки на стоки и услуги, от които туристът се възползва пряко.

(2) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 117 от 2002 г.) Туроператорът или туристическият агент има право на 65 на сто от данъчния кредит за получените доставки на стоки и услуги, от които туристът се възползва пряко, използвани за доставки по чл. 91д, ал. 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., отм., бр. 45 от 2002 г.)

Дата на възникване на данъчното събитие

Чл. 91ж. (В сила от 1.01.2002 г. - изм., ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Дата на възникване на данъчното събитие за доставката на обща туристическа услуга е датата, на която туристът се възползва за пръв път от доставката.

Освобождаване на доставките

Чл. 91з. (В сила от 1.01.2002 г. - изм., ДВ, бр. 102 от 2000 г.) (1) Доставката на обща туристическа услуга е освободена, ако доставките на стоки и услуги, от които туристът се възползва пряко, които са част от тази услуга, са с място на изпълнение извън територията на страната.

(2) Когато само част от доставките по ал. 1 са с място на изпълнение извън територията на страната, освободена е само съответстващата им част от доставката на общата туристическа услуга.

(3) В случаите по ал. 2 определянето на освободената част се извършва по ред, определен в правилника за прилагане на този закон.

Документиране и отчитане на доставките

Чл. 91и. (В сила от 1.01.2002 г. - изм., ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Туроператорът или туристическият агент документира и отчита доставката на обща туристическа услуга по ред, определен в правилника за прилагане на този закон.

Право на избор

Чл. 91к. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) (1) Туроператорът или туристическият агент има право да не прилага специалния ред на облагане на доставките с туристически услуги, регламентиран в чл. 91г - 91и.

(2) Правото по ал. 1 се упражнява за всяка отделна доставка, като се посочи това в издадения данъчен документ или бъде издадена данъчна фактура, съответно данъчно дебитно или данъчно кредитно известие.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Правото по ал. 1 може да се упражни и като туроператорът или туристическият агент декларират предварително писмено пред съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, че ще се ползват от правото по ал. 1 по отношение на всички свои доставки.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Когато туроператорът или туристическият агент се е възползвал от правото си по ал. 1, данъчната основа при продажбата на организирано пътуване, което ще се ползва в страната от чуждестранен турист, на чуждестранно лице, което не е регистрирано по този закон, е 35 на сто от данъчната основа, определена по реда на глава шеста.

(5) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Данъчната основа при доставката от хотелиер на основни туристически услуги, които са част от организирано пътуване, което ще се ползва в

страната от чуждестранен турист, на чуждестранен туроператор, който не е регистриран по този закон, е 35 на сто от данъчната основа, определена по реда на глава шеста.

Доказване на продажба на туристически услуги

Чл. 91л. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм., бр. 117 от 2002 г.) Документите, удостоверяващи извършването на доставките по чл. 91д, ал. 2 и чл. 91к, ал. 4 и 5, се регламентират в правилника за прилагане на този закон.

Глава двадесет и втора

(Предишна глава двадесета - ДВ, бр. 111 от 1999 г.)

Освобождаване от данък по силата на международни договори, спогодби, конвенции и други подобни

Освобождаване на облагаеми доставки

Чл. 92. (1) (Предишен текст на чл. 92 - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Когато в международни договори, спогодби, споразумения, конвенции или други подобни, по които Република България е страна, ратифицирани и обнародвани по установения ред, е предвидено освобождаване на облагаеми доставки от данък върху добавената стойност или от данък, налог или вземане с еквивалентен на косвен данък ефект, освобождаването от данък или възстановяването на платен данък по повод придобиването на стоки или услуги във връзка с такава доставка се извършва по ред, определен с правилника за прилагане на този закон.

(2) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г., доп., бр. 109 от 2003 г.) Освобождават се от данък върху добавената стойност и облагаемите доставки, осъществени при условията на съвместно финансиране със средства от републиканския или общинските бюджети или от заеми, гарантирани от държавата по международни публични договори по ал. 1 по ред, определен с правилника за прилагане на този закон.

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

ДОКУМЕНТАЦИЯ И ОТЧЕТНОСТ

Глава двадесет и трета

(Предишна глава двадесет и първа - ДВ, бр. 111 от 1999 г.)

ДАНЪЧНИ ДОКУМЕНТИ

Понятие

Чл. 93. (1) Данъчни документи по смисъла на този закон са:

1. данъчна фактура;
2. данъчни известия към данъчна фактура;
3. опростена фактура;
4. известия към опростена фактура.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Данъчните документи се издават от регистрираното лице - доставчик, в срок до 5 дни от датата на възникване на данъчното събитие, а известията - в срок до пет дни от изменението на данъчната основа, и се отразяват в счетоводството и в дневника за продажби за данъчния период, в който са издадени.

(3) Данъчните документи се издават най-малко в два екземпляра.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г., доп., бр. 109 от 2003 г.) Данъчните документи се издават задължително освен в случаите на доставки, които се документират по реда на чл. 102 и получател е физическо лице, което не е търговец, или на доставки по чл. 36, 37, 38, 46 и 47 и при продажбата на самолетни билети за международен транспорт. Когато издаването на данъчни документи не е задължително, те се издават по желание на доставчика или на получателя, като всяка страна е задължена да окаже необходимото съдействие на другата страна за издаването на данъчния документ.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Получените данъчни документи от получател по доставка се отразяват в счетоводството му, но не по-късно от 3 месеца след издаването на документа.

(6) Поправки и добавки в данъчни документи не се разрешават. Погрешно съставени или поправени данъчни документи се анулират. Същите документи не се унищожават, а всички екземпляри от тях се съхраняват при лицето, издало документа.

(7) В случаите по ал. 6 се издават нови данъчни документи.

(8) Данъчните документи, издавани по реда на този закон, се съхраняват за срок 5 години от изтичането на данъчния период, за който се отнасят.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., бр. 105 от 2005 г.) При кражба, загубване, повреждане или унищожаване на данъчни документи регистрираното лице незабавно уведомява писмено съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите за тези обстоятелства.

(10) Данъчните документи могат да се издават ръчно и автоматизирано.

Данъчна фактура

Чл. 94. (1) Данъчната фактура е частен писмен документ, издаван от регистрирано по този закон лице, за удостоверяване от него на възникнало облагаемо данъчно събитие и начислен данък.

(2) Данъчната фактура се издава независимо дали получателят е регистрирано или нерегистрирано по този закон лице.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Освен реквизитите по чл. 7 от Закона за счетоводството данъчната фактура задължително следва да съдържа:

1. десетразряден номер на документа, съдържащ само арабски цифри;
2. гриф "оригинал" на първия екземпляр;
3. данъчната основа на доставката на отделен ред;
4. в случаите, когато сумата, дължимата на доставчика от получателя, е различна от данъчната основа, тази сума също се отразява на отделен ред, за информация;
5. размера на начисления за доставката данък на отделен ред.

Данъчни известия към данъчни фактури

Чл. 95. (1) Изменението на данъчната основа на облагаема доставка, за която е била издадена данъчна фактура, и изменението на размера на начисления данък се документират с данъчно дебитно или данъчно кредитно известие, като се посочва и основанието за изменение. Данъчното известие се издава само към издадена данъчна фактура.

(2) Данъчните известия са:

1. данъчно дебитно известие - данъчен документ, с който се отразяват увеличението на данъчната основа и начисленият данък на документирана с данъчна фактура облагаема доставка;
2. данъчно кредитно известие - данъчен документ, с който се отразяват намалението на данъчната основа и начисленият данък на документирана с данъчна фактура облагаема доставка.

(3) В случаите, при които за възникнало данъчно събитие е издадена данъчна фактура и впоследствие настъпи обстоятелство, по силата на което се обезсилва това данъчно събитие с обратна сила, се издава данъчно кредитно известие към датата на възникване на това обстоятелство.

Реквизити на данъчните известия

Чл. 96. Реквизитите, които трябва да съдържат данъчните известия, са:

1. всички задължителни реквизити за данъчната фактура;
2. допълнително отбелязване "Данъчно дебитно известие" или "Данъчно кредитно известие";
3. основание за изменението, както и номерът и датата на данъчната фактура, към която е издадено известието.

Опростена фактура

Чл. 97. (1) Опростената фактура е писмен частен документ, издаван от регистрирано лице - доставчик на стоки и услуги, за възникнало данъчно събитие, за което не се начислява данък.

(2) Опростената фактура се издава от регистрирано по този закон лице, когато доставката е освободена, независимо дали получателят е регистрирано или нерегистрирано по този закон лице.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Освен реквизитите по чл. 7 от Закона за счетоводството опростената фактура задължително следва да съдържа:

1. десетгражден номер на документа, съдържащ само арабски цифри;
2. основанието, поради което не се начислява данък.

(4) Когато се издава опростена фактура за доставка, по която е начислен данък, счита се, че отразената в документа сума включва начисления данък.

(5) Опростена фактура се издава и в следните случаи на облагаеми доставки:

1. при износ по смисъла на чл. 14;
2. при безвъзмездни доставки;
3. при извършена облагаема доставка, за която не е поискана данъчна фактура;
4. при доставки по смисъла на чл. 62;
5. при доставка по реда на част трета, глава деветнадесета.

Известия към опростена фактура

Чл. 98. (1) При изменение на данъчната основа на освободена доставка или в случаите по чл. 97, ал. 4, когато е била издадена опростена фактура, изменението на данъчната основа се документира с дебитно или кредитно известие, като се посочва и основанието за изменение. Известието се издава само към издадена опростена фактура.

(2) Дебитното известие е документ, с който се отразява увеличението на данъчната основа на документирана с опростена фактура освободена доставка или в случаите по чл. 97, ал. 4.

(3) Кредитното известие е документ, с който се отразява намалението на данъчната основа на документирана с опростена фактура освободена доставка или в случаите по чл. 97, ал. 4.

(4) В случаите, при които за възникнало данъчно събитие е издадена опростена фактура и впоследствие настъпи обстоятелство, по силата на което се обезсилва това данъчно събитие с обратна сила, се издава кредитно известие към датата на възникване на това обстоятелство.

Реквизити на известията към опростена фактура

Чл. 99. Реквизитите, които трябва да съдържат известията, са:

1. всички задължителни реквизити за опростената фактура;
2. допълнително отбелязване "Дебитно известие" или "Кредитно известие";
3. основанието за изменението, както и номерът и датата на опростената фактура, към

която е издадено известието.

Глава двадесет и четвърта

(Предишна глава двадесет и втора - ДВ, бр. 111 от 1999 г.)

ДРУГИ ДОКУМЕНТИ

Справка-декларация

Чл. 100. (1) Справката-декларация е документ, в който регистрираното лице е длъжно да декларира за всеки данъчен период определена информация, свързана с неговата дейност, която е основание за възникване на права и задължения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Справката-декларация се съставя по образец, определен с правилника за прилагане на този закон.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., бр. 105 от 2005 г.) За всеки данъчен период регистрираното лице е длъжно да подаде справката-декларация в съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите до 14-о число включително на месеца, следващ данъчния период, за който се отнася.

(4) Справката-декларация се подава и в случаите, когато данък не следва да се внася или възстановява, както и в случаите, когато регистрираното лице не е извършило и получило доставки на стоки и услуги или внос за този данъчен период.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) При наличие на извънредни обстоятелства и по искане на регистрираното лице органът по приходите може да удължи срока за подаване на справката-декларация до изтичането на следващия данъчен период.

Годишна справка-декларация

Чл. 101. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., бр. 105 от 2005 г.) Регистрирано лице, което е извършило за годината както облагаеми, така и освободени доставки, подава и годишна справка-декларация по образец до 15 април включително на следващата година в съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

(2) Данъкът за внасяне или за възстановяване, посочен в годишна справка-декларация, се внася или възстановява в срок 3 месеца от датата на подаване на годишната справка-декларация, в която е посочен.

(3) При прекратяване на регистрация по този закон регистрираното лице не подава годишна справка-декларация за годината, в която регистрацията му е прекратена.

Касова бележка (фискален бон) от фискално устройство

Чл. 102. (1) (Доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Всяко регистрирано и нерегистрирано по този закон лице е длъжно да регистрира и отчита извършените от него доставки в търговски обект чрез издаване на касова бележка от фискално устройство независимо дали е поискан друг данъчен документ, а получателят я съхранява до напускането на обекта.

(2) Касовата бележка е документ, регистриращ доставка на стока и услуга в търговски обект, по която се заплаща в брой, с чек, ваучер, с банкова кредитна или дебитна карта или с други заместващи парите платежни средства.

(3) Прилагането на този член, както и редът и начинът за издаване на касовите бележки, техническите и функционални изисквания, одобряването, въвеждането в експлоатация, отчитането, сервизът и контролът на фискалните устройства (електронни касови апарати с фискална памет и електронни системи с фискална памет за продажба на течни горива) и понятието за търговски обект се регламентират с наредба.

(4) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г., изм., бр. 42 от 2003 г., бр. 95 от 2005 г.) При експлоатацията на фискалното устройство лицата по ал. 1 сключват договори за техническо обслужване и ремонт с регистрирани от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор сервизни фирми. Техническото обслужване по време на гаранционния срок е безплатно в рамките на поетите от производителя гаранции.

Митническа декларация

Чл. 103. (1) Митническата декларация е писмен митнически документ, удостоверяващ съответното митническо оформяне.

(2) Задължителните реквизити, които съдържа документът по ал. 1, са определените от Закона за митниците и нормативните актове по прилагането му.

Отчетни регистри

Чл. 104. (1) Регистрираните лица по този закон водят задължително регистрите "Дневник за покупките" и "Дневник за продажбите".

(2) Получените данъчни документи по доставки, по които регистрираното лице е получател, се отразяват в "Дневника за покупките".

(3) Издадените данъчни документи по доставки, както и начисленият данък, без да е издаден данъчен документ, когато регистрираното лице е изпълнител, се отразяват в "Дневника за продажбите".

(4) Регистрите по този член съдържат задължителни реквизити, определени с правилника за прилагане на този закон.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Регистрираното лице е длъжно да подава всеки месец заедно със справката-декларация за данъчния период информацията от регистрите по този член на магнитен носител по параметри, определени в правилника за прилагане на този закон, както и копие от регистрите по ал. 1, освен в случаите, предвидени в правилника.

(6) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Регистрираното лице може да подаде справката-декларация, заедно с информацията от регистрите по този член за съответния данъчен период и по електронен път, при условията и по реда на Данъчния процесуален кодекс. В тези случаи ал. 5 не се прилага.

Глава двадесет и пета

(Предишна глава двадесет и трета - ДВ, бр. 111 от 1999 г.)

СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ И ЗАПИСВАНЕ НА ДАНЪКА

Счетоводно отчитане

Чл. 105. (1) Аналитичното отчитане на данъка може да се организира според потребностите за попълване на данъчната декларация и различните режими на начисляване и възстановяване на данъка.

(2) Документите по този закон задължително се съставят и осчетоводяват в предвидените срокове.

Счетоводно записване

Чл. 106. Регистрираните лица по този закон прилагат задължително двустранно счетоводно записване, с изключение на физическите лица, които не са търговци.

ЧАСТ ПЕТА

ПРОЦЕДУРНИ ПРАВИЛА

Глава двадесет и шеста

(Предишна глава двадесет и четвърта - ДВ, бр. 111 от 1999 г.)

РЕГИСТРАЦИЯ ПО ТОЗИ ЗАКОН

Понятие за регистрация по този закон

Чл. 107. (1) (Изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г., бр. 105 от 2005 г.) Регистрацията по този закон е специфична процедура и е неразделна част от регистрацията по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(2) Регистрацията по този закон е задължителна и по избор.

Задължителна регистрация

Чл. 108. (1) (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм., бр. 117 от 2002 г.) Всяко лице с облагаем оборот 50 хил. лв. или повече за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия, е длъжно в 14-дневен срок от изтичането на данъчния период, през който е достигнало този оборот, да подаде заявление за регистрация по този закон.

(2) Облагаем оборот по смисъла на този закон е сумата от данъчните основи на извършените от лицето облагаеми доставки с изключение на облагаемите със ставка нула. Всяко лице задължително определя своя облагаем оборот след изтичането на всеки календарен месец.

(3) Задължението за регистрация възниква независимо от срока, за който е постигнат облагаемият оборот, но не и за период, по-дълъг от определения в ал. 1.

(4) При определянето на облагаемия оборот се изхожда от данъчния режим на доставките към датата на възникване на данъчното събитие.

(5) Получените аванси по облагаеми доставки с изключение на облагаемите със ставка нула се включват при определянето на облагаемия оборот.

(6) (Нова - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) Алинея 1 не се прилага по отношение на чуждестранно лице, за което са налице едновременно следните условия:

1. не е установено в страната;
2. няма обект на територията на страната;
3. извършва доставки с място на изпълнение на територията на страната само на посочени в чл. 22, ал. 1, т. 5 услуги, по които получатели са регистрирани по този закон лица.

Регистрация по инициатива на органа по приходите

(Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.)

Чл. 109. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., изм. и доп., бр. 102 от 2000 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) Когато орган по приходите констатира, че данъчнозадължено по този закон лице отговаря на условията за задължителна регистрация, но не се е регистрирало, го регистрира по собствена инициатива с акт за регистрация. В този случай за дата на регистрацията се счита датата на връчването на акта за регистрация.

Регистрация по избор

Чл. 110. (1) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., доп., бр. 45 от 2002 г., изм., бр. 117 от 2002 г., бр. 100 от 2005 г., в сила от 1.04.2006 г.) Всяко лице, за което не са налице условията за задължителна регистрация по предходния член и което има общ облагаем оборот над 25 000 лв. за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия, има право да се регистрира по този закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Общ облагаем оборот по смисъла на този закон е сумата от данъчните основи на облагаемите доставки, включително тези със ставка нула. Всяко лице задължително определя своя общ облагаем оборот след изтичането на всеки календарен месец.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Правото за регистрация възниква независимо от срока, за който е постигнат общ облагаем оборот, но не и за период, по-дълъг от определения в ал. 1.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) При определянето на общия облагаем оборот се изхожда от данъчния режим на доставките към датата на възникване на данъчното събитие.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Получените аванси по облагаеми доставки, с изключение на облагаемите със ставка нула, се включват при определянето на общия облагаем оборот. Получените аванси за бъдещ износ не се включват при определянето на общия облагаем оборот, докато не завърши фактическото му изпълнение и не са получени документите за доказването му.

(6) (В сила от 1.01.2000 г. - ДВ, бр. 153 от 1998 г., отм., бр. 111 от 1999 г.).

Процедура за регистрация

Чл. 111. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., бр. 105 от 2005 г.) Регистрацията се извършва, като лицето, което е задължено или има право да се регистрира, подава в съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите заявление за регистрация по образец.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Заявлението се подава лично от физическото лице или от представляващия юридическото лице, вписан в съдебното решение за регистрация или в друг документ, по силата на който юридическото лице е възникнало, или от лице, упълномощено от тях с нотариално заверено пълномощно.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) Към заявлението за регистрация се прилагат документи, посочени в правилника.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., изм. и доп., бр. 102 от 2000 г.) Регистрацията се извършва чрез връчване на удостоверение за регистрация по този закон до 14-ия ден от датата на подаване на заявлението за регистрация. Към тази дата лицето изготвя регистрационен опис по образец за наличните активи, за които има право на данъчен кредит по смисъла на чл. 68 и 70, и го подава до третия ден включително след тази дата, когато желае да се ползва от тези права.

(5) Когато данъчен орган констатира, че не е налице основание за регистрация на лицето, подало заявление, той връчва на това лице мотивиран писмен отказ за регистрация в срок до 14 дни от датата на подаване на заявлението по ал. 1.

Дата на регистрация по този закон

Чл. 112. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) За дата на регистрация по този закон се счита датата на връчването на удостоверението за регистрация.

Документи, удостоверяващи регистрацията по този закон

Чл. 113. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) На регистрираното лице се издава допълнително удостоверение за регистрация, защитено с пластмасово фолио, по образец, което му се връчва срещу подпис на датата по чл. 112.

(2) При поискване от получател по доставка регистрираното лице е длъжно да удостоверява това си качество чрез представяне на данъчното удостоверение по този закон.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) При писмено искане от регистрираното лице органът по приходите издава повече от едно удостоверение.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., бр. 105 от 2005 г.) При писмено искане от регистрираното лице директорът на съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите издава в 7-дневен срок отделно удостоверение по образец за доказване на регистрацията в чужбина.

Промяна в данните на регистрираното лице

Чл. 114. (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., отм., бр. 117 от 2002 г.).

Загубване, повреждане или унищожаване на данъчно удостоверение

Чл. 115. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) При загубване, повреждане или унищожаване на данъчно удостоверение по този закон регистрираното лице е длъжно в 3-дневен срок писмено да уведоми за това органа по приходите, който го е издал.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Лицето има право да поиска органът по приходите да му издаде дубликат.

Задължение за откриване на "ДДС-сметка"

Чл. 115а. (Нов - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) (1) Всяко данъчнозадължено лице е длъжно да открие "ДДС-сметка" най-късно до 14 дни след датата на регистрацията си по този закон и да разполага с такава сметка, докато е регистрирано по този закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Списъкът на "ДДС-сметките", както и датите на откриването и закриването им, се публикуват в Интернет на страницата на Националната агенция за приходите.

Глава двадесет и седма

(Предишна глава двадесет и пета - ДВ, бр. 111 от 1999 г.)

ПРЕКРАТЯВАНЕ НА РЕГИСТРАЦИЯТА (ДЕРЕГИСТРАЦИЯ)

Понятие за прекратяване на регистрацията (дерегистрация)

Чл. 116. (1) Прекратяване на регистрацията по този закон е процедура, по силата на която след датата на дерегистрация лицето няма право да начислява данък и да приспада данъчен кредит, освен в случаите, когато този закон е предвидил друго.

(2) Регистрацията се прекратява:

1. по инициатива на регистрираното лице, когато:

а) е налице основание за задължителна дерегистрация;

б) е налице основание за дерегистрация по избор;

2. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) по инициатива на органа по приходите, когато:

а) той е констатирал наличие на основание за задължителна дерегистрация;

б) (изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 105 от 2005 г.) регистрираният данъчен субект, негов представител (акредитиран представител) или лице за получаване на данъчни съобщения не могат да бъдат открити след щателно и документирано издирване от органите по приходите на посочен от тях данъчен адрес;

в) (отм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.);

г) (нова - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) регистрираният данъчен субект системно не изпълнява задълженията по този закон или има невнесени данъчни задължения по този закон, общата сума на които надхвърля стойността на активите му, намалени с неговите задължения.

(3) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Лице, на което е прекратена регистрацията по този закон на основание ал. 2, т. 2, букви "б" и "г", може да се регистрира повторно, ако са налице условията за това и са отпаднали обстоятелствата, довели до прекратяване на регистрацията му.

Основания и срокове за задължителна дерегистрация

Чл. 117. (1) Основанията и сроковете за задължителна дерегистрация са:

1. (изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., бр. 100 от 2005 г., в сила от 1.04.2006 г.) когато общият облагаем оборот на регистрираното лице за последните 18 месеца преди текущия спадне под 25 000 лв. - в срок 14 дни от настъпването на тези обстоятелства;

2. (отм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.);

3. (в сила от 1.01.2000 г. - ДВ, бр. 153 от 1998 г., отм., бр. 111 от 1999 г.);

4. (нова - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) когато регистрираното лице почине, ако е физическо лице, или бъде заличено от съответния публичен регистър, ако е едноличен търговец или юридическо лице.

(2) Независимо че не са налице основанията за задължителна дерегистрация по ал. 1, задължение за прекратяване на регистрацията възниква:

1. (отм. - ДВ, бр. 108 от 2004 г.);

2. (изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) когато за регистрираното юридическо лице е постановено съдебно решение за прекратяване - в срок 14 дни от датата на влизане в сила на съдебното решение, освен в случаите по ал. 3;

3. (в сила от 23.12.1998 г.) когато за регистрираното лице е открито производство по несъстоятелност по реда на част четвърта от Търговския закон с прекратяване на дейността - в срок 14 дни от влизането в сила на съдебното решение за откриване на производство по несъстоятелност и прекратяване на дейността, а ако е постановено съдебно решение с право да се упражнява дейността - в 14-дневен срок от влизането в сила на съдебното решение за неприемане на оздравителния план;

4. когато чуждестранното лице, регистрирано чрез акредитиран представител, преустанови независимата си икономическа дейност чрез обект на територията на страната или без такъв обект - в 14-дневен срок от преустановяването на дейността;

5. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.);

6. (изм. - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) когато физическо лице или юридическо лице, или приравнено на юридическо лице дружество преустанови осъществяването на независима икономическа дейност - в срок 14 дни от преустановяване на дейността.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) В случаите по ал. 2, т. 2 назначеният от съда ликвидатор (ликвидатори) има право да избере юридическото лице да остане регистрирано до датата на заличаването му от търговския регистър. Правото на избор се упражнява чрез подаване на декларация. В този случай ликвидаторът (ликвидаторите) отговаря солидарно за дължимия данък през периода на ликвидацията в срок до 5 години от датата на заличаването на юридическото лице от търговския регистър.

Основания за дерегистрация по избор

Чл. 118. (1) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., бр. 102 от 2000 г., бр. 117 от 2002 г.)

Регистрирано лице по този закон има право да се дерегистрира по избор, когато облагаемият му оборот за последните 18 месеца спадне под 50 хил. лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., бр. 105 от 2005 г.) В случая по ал. 1 регистрираното лице само избира кога да подаде заявление за прекратяване до съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

Процедура за дерегистрация

Чл. 119. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., доп., бр. 108 от 2004 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) При настъпване на основанията за задължителна дерегистрация по чл. 117, ал. 1, т. 1 или при възникване на задължението за прекратяване на регистрацията по чл. 117, ал. 2 регистрираното лице е длъжно да подаде заявление за дерегистрация в съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) Към заявлението за дерегистрация се прилагат документи, посочени в правилника.

(3) Освен когато този закон предвижда друго, към датата на дерегистрацията се приема, че лицето извършва доставка на наличните активи по смисъла на Закона за счетоводството, поради което следва да начисли данък върху пазарната им цена, ако биха били предмет на облагаема доставка.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Данъкът по ал. 3 се включва при определянето на резултата за последния данъчен период.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., бр. 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г.) Когато към датата на подаване на формуляра за дерегистрация лицето е в процедура по приспадане по реда на чл. 77, към тази дата се приема, че трите едномесечни периода са изтекли.

(6) Алинея 3 не се прилага при:

1. (отм. - ДВ, бр. 108 от 2004 г.);
2. прекратяване на регистрацията на лице за наличните активи - публична държавна или публична общинска собственост;
3. (доп. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) преобразуване или преустройство на регистрирано юридическо лице, ако новообразуваното или правоприемащото лице е регистрирано по този закон или се регистрира по реда и в срока по чл. 125 само за наличните активи към датата на регистрацията;
4. (нова - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) смърт на регистрирано по този закон лице - едноличен търговец, ако предприятието на лицето е прието по наследство, по завет или чрез продажба на наследството или на предприятието от наследниците, от лице, което е регистрирано по този закон, или се регистрира по реда на чл. 124б само за наличните активи към датата на регистрацията.

Дата на дерегистрация и задължения на органа по приходите
(Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.)

Чл. 120. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) Датата, на която регистрираното лице е подало заявление за дерегистрация, се счита за дата на прекратяване на регистрацията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., бр. 102 от 2000 г., доп., бр. 108 от 2004 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) Дата на прекратяване на регистрацията е датата на връчването на акта, с който регистрацията на лицето е прекратена по инициатива на органа по приходите. В случаите по чл. 117, ал. 1, т. 4 регистрацията се заличава от деня, следващ деня на смъртта на физическото лице, съответно деня, в който едноличният търговец или юридическото лице е заличено от съответния публичен регистър.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Лицето, на което е прекратена регистрацията по ал. 2, има задълженията по чл. 119, ал. 3 - 6.

(4) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г., доп., бр. 108 от 2004 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) При преместване на седалището или при дерегистрация Националната агенция за приходите извършва задължителна ревизия за установяване на задълженията по настоящия закон. При прекратяване на регистрацията на основание чл. 117, ал. 1, т. 4 ревизията не е задължителна.

(5) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) Ревизията по ал. 4 трябва да бъде започната от съответния орган по приходите не по-късно от 30 дни от подаване на декларацията за промяна на седалището или от датата на влизане в сила на акта за прекратяване на регистрацията.

Глава двадесет и осма

(Предишна глава двадесет и шеста - ДВ, бр. 111 от 1999 г.)

СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ И ДЕРЕГИСТРАЦИЯ

Регистрация на чуждестранно лице, което не е установено
в страната, и прекратяване на регистрацията му

Чл. 121. (1) Чуждестранно лице, което не е установено в страната, но има обект на територията на страната, от който извършва независима икономическа дейност и отговаря на условията на този закон за задължителна регистрация или за регистрация по избор, се регистрира чрез акредитиран представител, с изключение на клоновете на чуждестранни лица, които се регистрират по общия ред.

(2) Чуждестранно лице, което не е установено в страната и няма обект на територията на страната, но извършва облагаеми доставки със стоки или услуги с място на изпълнение на територията на страната и отговаря на условията на този закон за задължителна регистрация или регистрация по избор, се регистрира чрез акредитиран представител.

(3) При регистрацията си по този закон чуждестранните лица по ал. 1 и 2 са длъжни да представят чрез акредитирания си представител документите, определени с правилника за прилагане на този закон.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) При прекратяване на лицето - акредитиран представител, или при настъпване на други обстоятелства, които водят до невъзможност това

лице да изпълнява задълженията си по този закон, в 14-дневен срок от датата на настъпване на новите обстоятелства чуждестранното лице е длъжно да определи нов акредитиран представител. Ако не определи такъв, регистрацията му се прекратява по инициатива на органа по приходите.

Прекратяване на регистрацията на чуждестранни лица, регистрирани по този закон

Чл. 122. (1) Регистрацията на чуждестранно лице, регистрирано на основание чл. 121, се прекратява при наличие на общите условия на този закон за прекратяване.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) При прекратяване на регистрацията по ал. 1 се приема, че чуждестранните лица извършват доставка на наличните си активи, които се намират на територията на страната и биха били облагаеми, ако са предмет на доставка при условията на чл. 119.

Акредитиран представител

Чл. 123. (1) Акредитиран представител на чуждестранно лице може да бъде само българско, дееспособно физическо лице с постоянно местожителство в страната или местно юридическо лице, което не е в процедура по ликвидация или не е обявено в несъстоятелност и няма установени и неизплатени задължения към държавата.

(2) Акредитираният представител представлява чуждестранното лице по чл. 121 по всички негови данъчни правоотношения, възникнали на основание на този закон.

(3) Акредитираният представител отговаря солидарно и неограничено за задълженията по този закон на регистрираното чуждестранно лице.

Регистрация по избор на основание на основен капитал

Чл. 124. (1) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г., бр. 117 от 2002 г.) Може да се регистрира по този закон юридическо лице, чийто ефективно внесен основен капитал е най-малко петстотин хиляди лева, независимо от облагаемия оборот или общата стойност на износа.

(2) Регистрираното лице по ал. 1 има право да остане регистрирано в срок 3 години от датата си на регистрация на това основание.

(3) Регистрация по реда на този член се допуска еднократно за едно и също данъчнозадължено лице.

Регистрация по избор на основание на изпълнение на доставки по чл. 92

Чл. 124а. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Има право да се регистрира по този закон лице, което е основен (главен) изпълнител по договор за извършване на доставки по чл. 92.

Регистрация по избор на основание придобиване по наследство или по завет, чрез продажба на наследството или на предприятието на починал едноличен търговец

Чл. 124б. (Нов - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) (1) Има право да се регистрира по този закон лице, което придобие по наследство, по завет или чрез продажба на наследството или на предприятието от наследниците, предприятието на починало лице - едноличен търговец, което е било регистрирано по този закон към датата на смъртта му.

(2) Правото по ал. 1 може да се упражни до 14 дни от вписването в търговския регистър на придобиването на предприятието, но не по-късно от 6 месеца от откриването на наследството.

(3) Лице, регистрирано на основание ал. 1, не може да прекрати регистрацията си по този закон на основание чл. 117, ал. 1, т. 1 до изтичането на 18 месеца от датата на регистрацията му.

Регистрация при преобразувания и сделки с предприятия

(Загл. изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.)

Чл. 125. (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г., изм. и доп., бр. 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 109 от 2003 г., изм., бр. 108 от 2004 г.) (1) Задължително се регистрира по този закон лице, което придобие на някое от основанията по чл. 6а, ал. 1 стоки и услуги от регистрирано по този закон лице.

(2) Регистрацията по ал. 1 се извършва по реда на чл. 111. Лицето е длъжно да подаде заявление за регистрация в 14-дневен срок от вписването на обстоятелството по чл. 6а в търговския регистър.

(3) В случаите по ал. 1 за дата на регистрация се смята датата на вписване на обстоятелството по чл. 6а в търговския регистър.

(4) Лице, регистрирано на основание ал. 1, може да упражни правото си по чл. 68 и 70, като подаде регистрационния опис на наличните активи към датата на регистрация в срок до три дни след датата на връчване на удостоверение или данъчния акт за регистрация.

(5) Лице, регистрирано на основание ал. 1, не може да прекрати регистрацията си по този закон на основание чл. 117, ал. 1, т. 1 до изтичането на 18 месеца от датата на регистрацията му.

Глава двадесет и девета

(Предишна глава двадесет и седма - ДВ, бр. 111 от 1999 г.)

ВПИСВАНЕ

Задължение на органа по приходите за вписване

(Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.)

Чл. 126. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) На датата на регистрация по този закон органът по приходите е длъжен да впише лицето като регистрирано в териториалния регистър по образец.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Органът по приходите отразява в регистъра по ал. 1 и всички настъпили последващи промени в данните на регистрираното лице.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 108 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г.) Органът по приходите незабавно отразява прекратяването на регистрацията в териториалния данъчен регистър.

Данъчни регистри

Чл. 127. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Органът по приходите съставя и води данъчни регистри:

1. Териториален данъчен регистър - за регистрираните по този закон лица за конкретната територия;

2. Национален данъчен регистър - за регистрираните по този закон лица на територията на страната.

(2) Данъчните регистри се актуализират ежемесечно.

Данъчно досие

Чл. 128. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Органът по приходите съставя и попълва данъчно досие за всяко регистрирано по този закон лице.

(2) В данъчното досие се съхраняват всички документи, получени или издадени във връзка с регистрираното лице и облагането му.

(3) Данъчните досиета на лица, чиято регистрация по този закон е прекратена, се съхраняват в срок 5 години от датата на дерегистрацията им.

ЧАСТ ШЕСТА

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ, АГЕНЦИЯ "МИТНИЦИ", МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ, ПРОКУРАТУРАТА И ДРУГИТЕ ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.)

Взаимодействие

Чл. 129. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Държавните и местните органи са длъжни при поискване от страна на орган на Националната агенция за приходите да оказват своевременно съдействие при проверка и издирване на обстоятелства или установяване на факти, пряко свързани с правата или задълженията на данъчнозадължените по този закон лица.

(2) (Попр. - ДВ, бр. 1 от 1999 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) Органите на прокуратурата и органите на Министерството на вътрешните работи, сезирани от орган по приходите за

наличие на доказателства за нарушение на този закон или за извършване на съставомерни деяния, свързани с този закон, са длъжни да уведомят сезиралия ги орган за предприемане на действия от тяхна компетентност или отказ от предприемането им, писмено в срок един месец от получаване на преписката.

Използване на информация, получена от данъчни администрации на други страни

Чл. 130. (1) (Доп. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., предишен текст на чл. 130, бр. 109 от 2001 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) Националната агенция за приходите и митническата администрация имат право да използват информация, получена от данъчна или митническа администрация на друга страна в резултат на официално запитване, при определяне на задълженията по този закон на данъчнозадължените лица, както и да използват тази информация като доказателство по административни и съдебни производства.

(2) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Събраната по реда на ал. 1 информация се счита за ново обстоятелство при определянето на правата и задълженията на лицето по този закон.

ЧАСТ СЕДМА

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ И ИМУЩЕСТВЕНИ САНКЦИИ

Чл. 131. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г., доп., бр. 45 от 2002 г.) Установяването на нарушенията на този закон и нормативните актове по прилагането му, издаването на наказателните постановления и обжалването им, както и обжалването на постановленията по чл. 137а, ал. 5 се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г., бр. 105 от 2005 г.) Актовете за нарушение се съставят от органите по приходите, а наказателните постановления се издават от главния данъчен директор или от упълномощено от него длъжностно лице.

Чл. 132. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г., бр. 108 от 2004 г.) Данъчно задължено по този закон лице, което е задължено, но не подаде заявление за регистрация в установените по този закон срокове, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в двойния размер на неначисления данък за изпълнените от лицето облагаеми доставки за периода от изтичането на срока за подаване на заявлението за регистрация до датата на регистрацията или датата, на която са отпаднали основанията за регистрацията му, но не по-малко от 500 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) В случаите по ал. 1 освен предвидената санкция данъчнозадължените лица дължат и данък като регистрирано по този закон лице за периода от изтичането на срока за подаване на заявление за регистрация до датата на регистрацията или до датата, на която са отпаднали основанията за регистрацията му.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) Данъчно задължено по този закон лице, което е задължено, но не подаде заявление за дерегистрация в установените по този закон срокове, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер от 1000 до 5000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм., бр. 117 от 2002 г., предишна ал. 3, бр. 108 от 2004 г.) Регистрирано по този закон лице, което не спази чл. 115а, ал. 1, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществени санкции - за юридическите лица и еднолични търговци, в размер от 250 до 2500 лв. При повторно извършване на нарушението наказанието е глоба - за физическите лица, или имуществена санкция - за юридическите лица или еднолични търговци, в размер от 2500 до 5000 лв.

Чл. 133. (1) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) Регистрирано по този закон лице, което като е задължено, не подаде справка-декларация или не я подаде в предвидените срокове или посочи в справка-декларация неверни данни и обстоятелства, водещи до увеличаване на размера на данъчния кредит, се наказва със:

1. глоба от 250 до 2500 лв. - за физическите лица, които не са търговци;
2. имуществена санкция в размера по т. 1 - за юридическите лица и едноличните търговци.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) За извършено повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата или имуществената санкция е от 500 до 5000 лв.

Чл. 134. (1) (Изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) Регистрирано лице, което не подаде информация от отчетните регистри или подаде информация на магнитния носител, различна от посочената в отчетните регистри, се наказва със:

1. глоба от 250 до 2500 лв. - за физическите лица, които не са търговци;
2. имуществена санкция в размера по т. 1 - за юридическите лица и едноличните търговци.

(2) За извършено повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата или имуществената санкция е от 400 до 5000 лв.

Чл. 135. (1) Регистрирано лице, което като е задължено, не начисли данък, се наказва с глоба за физическите лица, които не са търговци, или имуществена санкция за юридическите лица и едноличните търговци в двойния размер на неначисления данък, но не по-малко от 200 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) При нарушение по ал. 1, когато регистрираното лице е начислило данъка в периода, следващ периода, през който данъкът е следвало да бъде начислен, глобата, съответно имуществената санкция, е в размер 25 на сто от данъка, но не по-малко от 50 лв.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) При повторно нарушение по ал. 1 и 2 размерът на глобата или имуществената санкция не може да бъде по-малко от 1000 лв.

Чл. 136. (1) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., изм. и доп., бр. 109 от 2001 г.) Регистрирано лице, което не издаде данъчен документ, задължителен по този закон или не отрази издадения или получения данъчен документ в счетоводството си и в дневника за продажби или в дневника за покупки за съответния данъчен период или използва в счетоводството си документи с невярно съдържание, подправени или неистински документи, водещи до определяне на данъка в по-малък размер, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, от 200 лв. до 10 000 лв. Тези обстоятелства се доказват от административнонаказващия орган.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) При повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата или имуществената санкция е от 500 лв. до 20 000 лв.

Чл. 137. (1) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) Лице, което не издаде касова бележка (фискален бон) или наруши реда и начина за регистриране или въвеждане в експлоатация, или отчитане, или сервизно обслужване на фискалните устройства, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, в размер от 100 до 500 лв., или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци в размер от 200 до 10 000 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г.) В случаите по ал. 1 физическото лице, което фактически е било длъжно да издаде касова бележка (фискален бон) приеме плащане, без да издаде такава, се наказва с глоба от 100 до 500 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2000 г., предишна ал. 2, изм., бр. 109 от 2001 г.) При повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата е от 500 до 2500 лв., а на имуществената санкция - от 500 до 20 000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 111 от 1999 г., доп., бр. 102 от 2000 г., предишна ал. 3, бр. 109 от 2001 г.) Който не изпълни задълженията си да съхрани касовата бележка от фискалното устройство (фискален бон) до напускане на обекта, се наказва с глоба 5 лв., която се събира на място с квитанция.

Чл. 137а. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) (1) Административно наказание лишаване от право да се упражнява определена дейност или дейности се налага за срок от един месец, независимо от предвидените глоби или имуществени санкции на данъчен субект, който:

1. не спази реда или начина за:

а) (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) издаване на съответен документ за продажба (фискален бон; касова бележка от кочан, заверен от органите по приходите, или удостоверение за продажба, отпечатан и издаден по установения ред);

б) въвеждане в експлоатация или регистрация на фискалните устройства;

в) ежедневно отчитане на оборотите от продажби, когато това е задължително;

2. използва преправено или изменено фискално устройство.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) В случаите по ал. 1, т. 2 преправеното или изменено фискално устройство се отнема от органите по приходите в полза на държавата и се унищожават. Разноските са за сметка на данъчния субект.

(3) Когато в срок от 24 месеца от влизане в сила на наказателното постановление по ал. 1 бъде извършено нарушение от същия вид, нарушителят се лишава от правото да упражнява определена дейност или дейности за срок от 2 до 6 месеца.

(4) Наказанието по ал. 1 и 3 се налага за обекта или обектите, където са констатирани нарушенията.

(5) Изпълнението на административното наказание по ал. 1 и 3 се прекратява от органа, който го е наложил с постановление по молба на данъчния субект и след като бъде доказано от него, че наложената имуществена санкция или глоба е заплатена изцяло.

Чл. 137б. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) (1) В случаите на налагане на административно наказание по чл. 137а се налага и принудителна административна мярка запечатване на обекта или обектите на данъчния субект и забрана на достъпа до тях, а наличните стоки в тези обекти и прилежащите към тях складове се отстраняват от данъчния субект или от оправомощено от него лице. Мярката се налага за обекта или обектите, където са констатирани нарушенията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) В случай, когато отстраняването е свързано със значителни затруднения за органите по приходите и/или значителни разходи за данъчния субект, постановилият запечатването орган може да разпорежи оставяне на стоките в обекта или обектите на отговорно пазене от данъчния субект. Разпореждането не се отнася за стоките - предмет на нарушението по чл. 137а, ал. 1, т. 2.

(3) В случаите по ал. 1, когато отстраняването на стоките не се осъществи в указания срок, данъчният орган ги отстранява, като ги разполага пред обекта, без задължение да ги пази, за сметка на данъчния субект и не носи отговорност за тяхното повреждане, похабяване или загуба.

(4) В случаите по чл. 137а, ал. 5 едновременно с прекратяване изпълнението на административното наказание данъчният орган постановява и отпечатване, което се извършва при задължение за съдействие от страна на данъчния субект.

Чл. 137в. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) Наказателните постановления по чл. 137а, както и принудителната мярка по чл. 137б, подлежат на предварително изпълнение, освен ако съдът не разпорежи друго.

Чл. 138. (Изм. - ДВ, бр. 111 от 1999 г.) Лице, което не е регистрирано по този закон и издаде данъчна фактура, данъчно дебитно или кредитно известие, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци в двойния размер на посочения в документа данък, но не по-малко от 200 лв.

Чл. 139. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Лице, което при поискване от страна на орган по приходите не представи съществуващ към тази дата документ, се наказва с глоба за физическите лица, които не са търговци, или имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер от 500 лв. до 2000 лв.

Чл. 140. (Попр. - ДВ, бр. 1 от 1999 г.) Лица, облагодетелствали се от нарушенията по предходните административнонаказателни разпоредби, се наказват с глоба за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер от 1000 лв. до 5000 лв.

Чл. 141. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Когато с акт на орган по приходите се констатира, че посочените от регистрирано лице обстоятелства по чл. 77, ал. 3 не съответстват на действителните и това е довело до прилагане на режима за възстановяване по реда на чл. 77, ал. 2, регистрираното лице се наказва с глоба за физическите лица, които не са търговци, или имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер от 1000 лв. до 5000 лв.

Чл. 142. (Обнародван с поправка - ДВ, бр. 1 от 1999 г., изм., бр. 102 от 2000 г.) Данъчно задължено лице, което посочи в регистрационен опис по този закон активи като налични и приспадне или възстанови от тях данък по реда на чл. 68 или 70 и в последващ период същите липсват, и то не може да докаже как се е разпоредило с тях, се наказва със:

1. глоба в двойния размер на приспаднатия или възстановения данък по реда на чл. 68 или 70, но не по-малко от 500 лв. и не повече от 2500 лв. - за физическите лица, които не са търговци;

2. имуществена санкция в размера по т. 1 - за юридическите лица и едноличните търговци.

Чл. 143. (Обнародван с поправка - ДВ, бр. 1 от 1999 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 108 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г.) Орган по приходите, който при наличие на условията в този закон за възстановяване, не възстанови данък в предвидения срок, се наказва с глоба в размер от 500 лв. до 2000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 108 от 2004 г.) При повторно извършване на нарушението по ал. 1 глобата е в размер от 1000 лв. до 4000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) Орган по приходите по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, който не изпълни задължението си да започне и извърши ревизията по реда и в сроковете по чл. 120, ал. 4 и 5, се наказва с глоба в размер 500 лв. При повторно нарушение глобата е в размер 1000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 117 от 2002 г., изм., бр. 105 от 2005 г.) Актовете за административните нарушения по ал. 3 се съставят от органите по приходите, осъществяващи дейността по вътрешен контрол в Националната агенция за приходите, а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Чл. 144. (Обнародван с поправка - ДВ, бр. 1 от 1999 г.) (1) Митнически орган, който като е задължен, не начисли данък по този закон или начисли в по-малък размер от дължимия, или освободи стоки от митнически контрол без заплащане на дължимия данък, се наказва с глоба в размер от 250 лв. до 1000 лв.

(2) При повторно извършване на нарушението по ал. 1 глобата е в размер от 500 лв. до 2000 лв.

Чл. 145. (Нов - ДВ, бр. 111 от 1999 г., отм., бр. 109 от 2001 г.)

Чл. 146. (Нов - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) (1) Който не внесе в срок пълния размер на дължим по този закон данък, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и за едноличните търговци, в размер 2 на сто от сумата на невнесения в срок данък за внасяне, но не по-малко от 50 лв.

(2) За извършено повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата или имуществената санкция е 5 на сто от сумата на невнесения в срок данък, но не по-малко от 400 лв.

(3) За всяко нарушение по ал. 1, извършено в двегодишен срок от влизането в сила на наказателно постановление за същото по вид повторно нарушение, размерът на глобата или имуществената санкция е 10 на сто от сумата на невнесения в срок данък за внасяне, но не по-малко от 1000 лв.

Чл. 147. (Нов - ДВ, бр. 117 от 2002 г.) (1) Регистрирано лице, което не спази чл. 55а, ал. 2, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена

санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер не по-малък от 500 лв. и не по-голям от размера на данъка по доставката.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата или имуществената санкция е в размер не по-малък от 1000 лв. и не по-голям от двойния размер на данъка по доставката.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Този закон отменя Закона за данък върху добавената стойност (обн., ДВ, бр. 90 от 1993 г.; изм. и доп., бр. 57 от 1995 г., бр. 16, 56 и 104 от 1996 г., бр. 51, 86 и 111 от 1997 г., бр. 15, 71, 89 и 93 от 1998 г.).

§ 2. Регистрираните лица към 31 декември 1998 г., които имат към тази дата налични активи по смисъла на Закона за счетоводството, за които при придобиването им е начислен данък, но не са имали право да ползват данъчен кредит, защото не са били регистрирани по този закон, не следва да начисляват данък при продажбата им. Този параграф се прилага по отношение на лицата, които могат да докажат към датата на продажбата, че при придобиването им е начислен данък и те не са били регистрирани.

§ 3. Регистрираните лица към 31 декември 1998 г., които към тази дата имат налични активи по смисъла на Закона за счетоводството, за които при прекратяване на регистрацията им по този закон им е бил начислен данък на това основание, не следва да начисляват данък при продажбата им. Този параграф се прилага по отношение на лицата, които към датата на продажбата могат да докажат, че продават активи, които са били обложени на основание дерегистрацията им.

§ 4. Документите, за които с този закон е предвиден образец, се определят с приложения към правилника за прилагане на този закон.

§ 5. Регистрираните лица, за които е възникнало задължение за прекратяване на регистрацията по този закон към 1 януари 1999 г. и не са подали формуляр за прекратяването ѝ, имат право да приложат по-благоприятната за тях разпоредба.

§ 5а. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2003 г.) (1) В случаите, когато дружества, дерегистрирани по закона в производство по несъстоятелност, сключат приватизационна сделка и производството по несъстоятелност бъде прекратено, се регистрират отново и подават опис за наличните активи към датата на повторната регистрация, който съдържа:

1. списък на активите и начисления данък върху тях към датата на дерегистрация;
2. списък на наличните активи към датата на повторната регистрация, за които е начислен данък по повод дерегистрацията и размера на данъчния кредит.

(2) За активите по ал. 1, т. 2 лицата по ал. 1 имат право на данъчен кредит, независимо дали начисленият данък по повод дерегистрацията е ефективно внесен.

(3) Правото по ал. 2 възниква с подаването на описа по ал. 1 и се упражнява в първия данъчен период след датата на повторната регистрация, като данъчният кредит за активите по ал. 1, т. 2 не се посочва в дневника за покупки и в справка-декларация, а с размера на данъчния кредит се намаляват данъчните задължения, възникнали на основание закона по повод дерегистрацията.

§ 6. (Доп. - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) Свободните зони, свободните складове и търговските обекти, лицензирани за безмитна търговия, се считат за територия на страната по смисъла на този закон за доставките с предмет спиртни напитки, тютюневи изделия и течни горива, освен в случаите на износ съгласно Закона за акцизите и правилника за прилагането му.

§ 7. В Закона за митниците (обн., ДВ, бр. 15 от 1998 г.; изм., бр. 89 от 1998 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 58, ал. 2 след цифрата "7" се поставя запетая и се добавя "както и данъци и акцизи".
2. В чл. 81, т. 2 думите "в този закон" се заличават.
3. В чл. 131, ал. 5 след думите "митнически режим" се добавя "или".
4. В чл. 138, ал. 1 думата "преработени" се заменя с "обработени".

5. В чл. 145, ал. 1 цифрата "5" се заменя с "3".

6. В чл. 212, ал. 1, т. 3, буква "б" числото "190" се заменя със "180".

7. В допълнителната разпоредба се правят следните изменения и допълнения:

а) в т. 5 думите "е гражданин на Република България" се заменят с "има постоянно местопребиваване в Република България";

б) създава се т. 22:

"22. "Декларатор" е лицето, което изготвя митническата декларация от свое име, или лицето, от името на което митническата декларация е изготвена."

§ 8. В Указ № 2242 за свободните зони (обн., ДВ, бр. 55 от 1987 г.; изм., бр. 4 от 1989 г., бр. 84 от 1993 г., бр. 26 от 1996 г., бр. 15 и 89 от 1998 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В допълнителните разпоредби се създава нов § 3:

"§ 3. При противоречие между разпоредбите на този указ и Закона за митниците (обн., ДВ, бр. 15 от 1998 г.; изм., бр. 89 от 1998 г.) се прилагат разпоредбите на Закона за митниците."

2. Досегашните § 3, 4 и 5 от заключителните разпоредби стават съответно § 4, 5 и 6.

§ 9. Изпълнението на този закон се възлага на министъра на финансите.

§ 10. Министърът на финансите издава правилник за прилагането на този закон в срок един месец от влизането му в сила.

§ 11. (1) Министърът на финансите в срок един месец от влизането на закона в сила издава:

1. Наредба за реда за възстановяване на платен данък върху добавената стойност от дипломатически представителства, консулства, представителства на междуправителствени организации и членовете на техния персонал по смисъла на чл. 79 съвместно с министъра на външните работи;

2. (доп. - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) наредби по прилагането на чл. 80 с изключение на наредбата по прилагането на чл. 80, ал. 2, която се издава в тримесечен срок от влизането в сила на изменението на закона, прието на 30 ноември 2000 г.;

3. наредба за прилагане на чл. 102.

(2) Министърът на финансите може:

1. да определи специален ред за документиране и отчитане на някои видове доставки, при които прилагането на общия ред създава практически затруднения;

2. да определи с наредба реда за осъществяване на контрола по отпечатването, разпространението и отчитането на бланките на данъчните фактури и известията към тях, както и специални изисквания към тези бланки;

3. да определи с наредба реда за разпореждане с отнети в полза на държавата стоки;

4. (нова - ДВ, бр. 103 от 1999 г.) да определи със заповед информацията от данъчните регистри по чл. 127 или данъчното досие по чл. 128, която е публична;

5. (нова - ДВ, бр. 102 от 2000 г.) да определи съвместно с управителя на БНБ специален ред за извършване на внасянето на данъка.

§ 12. Министърът на финансите утвърждава със заповед образца, формата и реквизитите на документите по този закон.

§ 13. Законът влиза в сила от 1 януари 1999 г., с изключение на чл. 80, ал. 2, чл. 110, ал. 6 и чл. 117, ал. 1, т. 3, който влиза в сила от 1 януари 2000 г., и чл. 117, ал. 2, т. 3, който влиза в сила от датата на обнародването на закона в "Държавен вестник".

§ 13а. (Нов - ДВ, бр. 64 от 1999 г.) Разпоредбата на чл. 52а се прилага от 1 януари 2000 г.

§ 13б. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) Разпоредбата на чл. 29, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 20, т. 6 не се прилага за премиите, предоставяни пряко на производителите на тютюни по реда на Закона за тютюна и тютюневите изделия, след 1 януари 1999 г.

§ 13в. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) (1) Разпоредбите на чл. 91г - 91л се прилагат по отношение на всички доставки, чието фактическо изпълнение е започнало след 1 януари 2002 г.

(2) Регистрираните по този закон лица привеждат дейността си в съответствие с ал. 1 по ред, определен с правилника за прилагане на този закон.

§ 13г. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2002 г., в сила от 1.07.2002 г.) Регистрираните по този закон лица са длъжни да открият "ДДС-сметка" по чл. 20, т. 17 в срок до 1 август 2002 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за деноминация на лева

(ДВ, бр. 20 от 1999 г., доп., бр. 65 от 1999 г., в сила от 5.07.1999 г.)

.....
§ 4. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 1999 г.) С влизането в сила на закона всички числа в стари левове, посочени в законите, влезли в сила преди 5 юли 1999 г., се заменят с намалени 1000 пъти числа в нови левове. Замяната на всички числа в стари левове с намалени 1000 пъти числа в нови левове се прилага и за всички закони, приети преди 5 юли 1999 г., които са влезли или ще влязат в сила след 5 юли 1999 г.

(2) Органите, приели или издали подзаконовни нормативни актове, влезли в сила преди 5 юли 1999 г. и в които има числа в левове, да направят произтичащите от този закон изменения в тях така, че измененията да се прилагат от датата на влизането в сила на закона.

.....
§ 7. Законът влиза в сила от 5 юли 1999 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Данъчния процесуален кодекс

(ДВ, бр. 103 от 1999 г., в сила от 1.01.2000 г.)

.....
§ 20. (1) Образуваните пред съда и неприключили съдебни производства по данъчни дела се разглеждат по досегашния ред.

(2) Неприключилите дела по отменения чл. 83, ал. 2 от Закона за събиране на държавните вземания се разглеждат по реда на глава дванадесета "а" от Гражданския процесуален кодекс.

(3) До приемането на устройствения правилник на данъчната администрация броят и териториалният обхват на данъчните дирекции се определят със заповед на министъра на финансите, която се обнародва в "Държавен вестник".

§ 21. За неуредените с този кодекс случаи се прилагат съответно разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на

Закона за данък върху добавената стойност

(ДВ, бр. 102 от 2000 г., в сила от 1.01.2001 г.)

§ 36. Четиримесечният срок по чл. 77 се прилага за данъка за възстановяване, отнасящ се за данъчните периоди след 1 януари 2001 г.

§ 37. (1) Отмяната на чл. 14, ал. 1, т. 6 влиза в сила от 1 януари 2002 г. Разпоредбите на чл. 91г, 91д, 91е, 91ж, 91з и 91и влизат в сила от 1 януари 2002 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за данък върху добавената стойност

(ДВ, бр. 109 от 2001 г., в сила от 1.01.2002 г.)

§ 33. Тримесечният срок по чл. 77 се прилага за данъка за възстановяване, отнасящ се за данъчните периоди след 1 януари 2002 г.

.....

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА
към Закона за изменение и допълнение
на Закона за данък върху добавената стойност
(ДВ, бр. 117 от 2002 г., в сила от 1.01.2003 г.)

§ 40. Навсякъде в закона думата "валутна" се заменя с "безмитна".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
към Закона за изменение и допълнение
на Данъчния процесуален кодекс
(ДВ, бр. 42 от 2003 г.)

.....
§ 57. (1) Разпоредбите на § 54, т. 3, относно чл. 33, и т. 4, относно чл. 52б, от Закона за данък върху добавената стойност се прилагат от началото на данъчния период, следващ месеца, в който влиза в сила този закон.

(2) Лицата, осъществяващи дейност по чл. 52б, имат право на данъчен кредит по досегашния ред за получените от тях стоки и услуги от внос или по облагаеми доставки до началото на данъчния период по ал. 1.

(3) Лицата по § 54, т. 10, относно § 5а, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за данък върху добавената стойност, регистрирани повторно преди влизане в сила на този закон, подават описа и упражняват правото си в 30-дневен срок, считано от влизането в сила на този закон.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
към Закона за изменение и допълнение
на Закона за данък върху добавената стойност
(ДВ, бр. 100 от 2005 г., в сила от 1.01.2006 г.,
изм., бр. 105 от 2005 г., в сила от 1.01.2006 г.)

§ 16. (1) Параграфи 1, 2, 4, 5 и § 12, т. 2 се прилагат и за случаите, при които договарът не е прекратен или ползването на актива не е преустановено към датата на влизане в сила на този закон.

(2) Алинея 1 не се прилага:

1. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) когато данъкът е бил начислен от данъчно задълженото лице доброволно или по влязъл в сила ревизионен акт, или
2. при незавършени производства.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Начислен и платен данък доброволно или по влязъл в сила ревизионен акт преди датата на данъчното събитие по § 5 от този закон не се дължи повторно.

§ 17. Законът влиза в сила от 1 януари 2006 г., с изключение на § 14 и 15, които влизат в сила от 1 април 2006 г.